

MONIKULTTUURISUUSKASVATUKSEN
KEHITTÄMINEN
HÖGFORSIN PÄIVÄKODISSA

Mervi Laamanen

Opinnäytetyö, syksy 2016

Diakonia-ammattikorkeakoulu

Pieksämäen toimipiste

Sosiaalialan koulutusohjelma,

Sosionomi(AMK) + Lastentar-
hanopettajan kelpoisuus

TIIVISTELMÄ

Laamanen, Mervi. Monikulttuurisuuskasvatuksen kehittäminen Högforsin päiväkodissa. Pieksämäen toimipiste, syksy 2016, 92 s., 1 liite.

Diakonia-ammattikorkeakoulu, Sosiaalialan koulutusohjelma, sosionomi (AMK) + lastentarhanopettajan kelpoisuus.

Monikulttuurisuus on tullut osaksi varhaiskasvatuksen arkea. Monikulttuurinen varhaiskasvatus on eri kulttuureihin, kieliin ja uskontoihin tutustumista, lapsen identiteetin vahvistamista, kielen opettelua sekä suvaitsevaisuuskasvatusta. Varhaiskasvatuksen toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa otetaan huomioon lasten yksilölliset tarpeet kokonaisvaltaisesti sekä kieli- ja perhekulttuuritausta. Monikulttuurista varhaiskasvatusta toteutetaan, vaikka ryhmässä ei olisi maahanmuuttajataustaisia lapsia.

Kehittämispainotteisen opinnäytetyöni tavoitteena oli tutustuttaa Karkkilan Högforsin päiväkodin Kissankulma-ryhmän lapset monikulttuuriseen ympäristöön toimintatuokioiden kautta sekä tuottaa monikulttuurisuusmateriaalia työvälineeksi monikulttuurisuuskasvatukseen Högforsin päiväkodille. Produktio lähti alulle Högforsin päiväkodin tarpeista saada lisää tietoa ja materiaalia monikulttuurisuuskasvatukseen, lisätä lasten ja perheiden suvaitsevaisuuskasvatusta sekä tuoda tietoisuutta eri maiden tavoista ja kulttuurista.

Monikulttuurisuuskasvatustoimintaa toteutettiin kolmen toimintaviikon kokonaisuuksina. Toimintaviikkojen teemoina olivat Thaimaa, Viro ja Ranska. Maat valittiin ryhmässä olleiden lasten kieli- ja kulttuuritaustoista. Teemoja käsiteltiin lasten kanssa muun muassa kuvien, satujen, keskusteluiden ja leikkien kautta. Vanhemmat tutustuttivat lapset oman kulttuuriinsa kertomalla maansa tavoista ja lukivat satuja omalla äidinkielellään. Toimintatuokiot sisällytettiin päiväkodin viikkorytmiin.

Högforsin Kissankulma-ryhmän lapset ja heidän monikulttuuriset vanhempansa sekä henkilöstö olivat aktiivisesti mukana suunnittelemassa ja toteuttamassa toimintatuokiota. Monikulttuurisuus on ajankohtainen kansainvälistyvässä Suomessa. Kehittämispainotteisen opinnäytetyön tuotoksena syntynyt monikulttuurisuusmateriaalia voi jatkossa hyödyntää kaikissa Karkkilan varhaiskasvatuksen toimintayksiköissä. Tämän kaltainen monikulttuurisuuskasvatustoiminta on helppo toteuttaa eri-ikäisille lapsille päiväkotiryhmissä ja näin ollen lisätä lasten ja perheiden suvaitsevaisuuskasvatusta. Opinnäytetyöni on pieni katsaus kohti monikulttuurisempaa ja suvaitsevampaa lasten maailmaa.

ASIASANAT:

monikulttuurisuus, varhaiskasvatus, kasvatuskumppanuus

ABSTRACT

Laamanen, Mervi. The Development of Multiculturalism education in Högfors day care. 92 p., 1 appendic. Language: Finnish. Pieksämäki. Autumn 2016.

Diaconia University of Applied Sciences. Decree Programme in Social services, Bachelor of social services + Kindergarten teacher competence.

Multiculturalism has become part of everyday life in early childhood education. Multicultural early childhood education is learning more about different cultures, languages and religions and strengthening children's identity. Children are also learning language and getting tolerance education. Children's individual needs, linguistic and family's cultural background are taken into account in planning and implementation of the activity of early childhood education. Early childhood education is implemented even though there were not any immigrant backgrounded children in the group.

The aim of this development-orientated thesis was to familiarize the kids in the Kissankulma-group in Karkkilas Högfors day care into a multicultural environment via activity sessions and generate multiculturalism material as a tool in multicultural education for the Högfors day care. The project first started from the needs of the Högfors day care to get more information and material in multicultural education and to add more tolerance education for children and families and to bring awareness of the habits and cultures of different lands.

Multicultural education activities were put in practice in three week-long activity sets. The themes of the activity weeks were Thailand, Estonia and France. Lands were chosen by the language and cultural background of the members in the group. Themes were processed among other things through pictures, fairytales, conversations and plays. Parents familiarized their kids with their own culture by telling about the habits of their country and reading stories in their native language. The sessions were included in day care's weekly rhythm.

The children in the Högfors Kissankulma-group with their multicultural parents and the personnel took actively part both in planning and putting in practice the activity sessions. Multiculturalism is current in today's internationalizing Finland. All the operational units of early childhood education in Karkkila can from now on exploit the multiculturalism material which was the outcome of this development-orientated thesis. Multicultural activity like this is easy to implement for children of different ages in playgroups and that way increase tolerance education for children and families. My thesis is a small overview towards a more multicultural and tolerant world.

Keywords: multiculturalism, early childhood education, educational partnership

SISÄLLYS

<u>1</u> JOHDANTO	5
2 KEHITTÄMISPAINOTTEINEN OPINNÄYTETYÖ HÖGFORSIN PÄIVÄKODISSA	7
2.1 Toimintaympäristö ja asiakasryhmä	7
2.2 Kehittämispainotteinen opinnäytetyö.....	9
3 KEHITTÄMISPAINOTTEISEN OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TAVOITTEET	10
4 MONIKULTTUURISUUS JA VARHAISKASVATUS	11
4.1 Monikulttuurisuus	11
4.2 Varhaiskasvatus	13
4.3 Monikulttuurinen varhaiskasvatus	15
4.4 Monikulttuurinen kasvatusyhteistyö.....	17
5 AIKAISEMPIA HANKKEITA JA TUTKIMUKSIA MONIKULTTUURISESTA VARHAISKASVATUKSESTA.....	20
6 TOIMINNALLISTEN TUOKIOIDEN SUUNNITTELU JA TOTEUTUS.....	24
6.1 Toiminnallisten tuokioiden suunnittelu.....	24
6.2 Toiminnallisten tuokioiden toteutus	25
6.2.1 Tutustuminen Thaimaan kulttuuriin	26
6.2.2 Tutustuminen Ranskan kulttuuriin	27
6.2.3 Tutustuminen Viron kulttuuriin.....	28
6.3 Monikulttuurisuusmateriaalin kokoaminen ja muotoilu.....	29
7 OPINNÄYTETYÖPROSESSIN ARVIOINTI.....	30
7.1 Toiminnallisten tuokioiden arviointi.....	30
7.2 Monikulttuurisuusmateriaalin arviointi.....	32
8 POHDINTA	34
8.1 Luotettavuus ja eettisyys	34
8.2 Pohdinta ja johtopäätökset	35
LÄHTEET.....	39
LIITE 1	43

1 JOHDANTO

Monikulttuurisuus-käsitteellä voidaan viitata moneen asiaan. Opinnäytetyössäni keskityin monikulttuurisen varhaiskasvatuksen näkökulmaan. Monikulttuurinen varhaiskasvatus sisältää suvaitsevaisuuskasvatusta, eri kulttuureihin, kieliin ja uskontoihin tutustumista, lapsen identiteetin vahvistamista sekä kielen opettelua. Kehittämispainotteisen ja työelämälähtöisen opinnäytetyöni tavoitteena oli tutustuttaa Karkkilan Högforsin päiväkodin Kissankulma-ryhmän lapset monikulttuuriseen ympäristöön toimintatuokioiden kautta sekä tuottaa monikulttuurisuusmateriaalia työvälineeksi monikulttuurisuuskasvatukseen Högforsin päiväkodille.

Maahanmuuttajataustaisten lasten lukumäärä on kasvanut Suomen päiväkodeissa, myös Karkkilassa. Monikulttuurisuuskasvatuksen toteuttaminen päivähoidossa edellyttää opettajaa olemaan vastuuntuntoinen kulttuurisesti, sillä opettajalla on suuri merkitys sille, millaista oppimis- ja koulutusmahdollisuuksia lapset saavat. Monikulttuurisessa opetuksessa muista kulttuureista kertomisen pitää tapahtua realistisesti ja opettajan on ymmärrettävä eri kulttuurien väliset erot. Kulttuurisesti vastuuntuntoinen opetus on monimuotoista ja eri näkökulmista tarkastelevaa sekä lasten aktiivisuutta lisäävää. Olennaista on, että opettajalla on halukkuutta järjestää opetusta siten, että kaikkien ääni on mahdollista kuulla. Opettaja ei keskity pelkästään lasten väliseen toimintaan vaan myös tukee vanhempien aktivoimista kasvatukseen ja kulttuuriin liittyvissä kysymyksissä. (Eerola-Pennanen 2016, 246-247.) Tämä monikulttuurinen muutos ja kulttuurinen kasvatusvastuu näkyivät myös Högforsin päiväkodissa, johon olin yhteydessä, kun mietin opinnäytetyöni aihetta. Päiväkodista ehdotettiin heti monikulttuurisuuden aihealuetta, sillä työntekijöillä ei ollut riittävää aikaa ja tietoa monikulttuurisuuden esille tuomiseen. Varsinkin Kissankulman ryhmässä työntekijöillä oli halua ja innostusta aihepiiriin valtavasti. Opinnäytetyön aiheeksi tuli monikulttuurisuuskasvatuksen kehittäminen Högforsin päiväkodissa. Suunnittelin ja toteutin lapsille toimintatuokioita monikulttuurisuudesta ja tuotin monikulttuurisuusmateriaalia. Kissankulman ryhmästä tulikin minun opinnäytetyöni kohderyhmä, jossa sain toteuttaa toimintatuokiot.

Aihe on mitä mielenkiintoisin ja ajankohtaisin muuttuvassa monikulttuurisessa maailmassa ja Suomessa. Lapsen ajatusmaailma hyväksyvistä, suvaitsevasta ja tasa-arvoisesta maailmasta kasvattaa meistä monikulttuurisen Suomen, jossa kaikilla ihmisillä ihon väriin, kieleen, uskontoon tai erilaiseen kulttuuriin katsomatta on hyvä asua. Lisäksi tulevana sosionomina ja lastentarhanopettajana minulla on paremmat valmiudet kohdata erilaisia ihmisiä ja heidän kulttuuriaan.

2 KEHITTÄMISPAINOTTEINEN OPINNÄYTETYÖ HÖGFORSIN PÄIVÄKODISSA

2.1 Toimintaympäristö ja asiakasryhmä

Karkkila on Länsi-Uudellamaalla sijaitseva pieni kaupunki, joka tunnetaan parhaiten metalliteollisuudesta. Karkkilassa ovat luonto, palvelut ja harrastukset helposti saatavissa. (Karkkilan kaupunki i.a.) Karkkilassa asuu 8978 henkilöä (30.6.2016) ja heistä alle kouluikäisiä (0—6- vuotiaita) on 7.3 % (31.12.2015) (Karkkilan kaupunki i.ab.). Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2013 Äidinkielen jaotteluperusteen mukaan karkkilalaiset alle 7-vuotiaat lapset (654 lasta) olivat valtaosaltaan suomenkielisiä. Eestinkielisiä oli 17 lasta, venäjänkielisiä oli 13 lasta ja loput 18 lasta olivat muun kielisiä. Muun kielisiä ei ole eritelty tietoturvasyistä, mutta tilastokeskuksen tietojen mukaan seuraavaksi yleisin kieli on ruotsi. (Tilastokeskus, henkilökohtainen tiedonanto 13.11.2014.)

Karkkilan kaupungissa on yhteensä 4 päiväkotia, joissa on yhteensä 220 lasta ja 38 kasvatushenkilöä ja 5 muuta henkilökuntaa. Kasvatushenkilöinä ovat lastentarhanopettajat sekä lastenhoitajat, ja muuna henkilökuntana ovat ruoanlaittajat ja laitosapulaiset. Lisäksi Karkkilassa toimii esiopetus koulujen yhteydessä sekä kunnallinen ja yksityinen perhepäivähoito. Kaupungin alueella on myös kolme yksityistä päiväkotia. (Sääskilahti Rauni, henkilökohtainen tiedonanto 17.11.2014.)

Opinnäytetyön toimintaympäristönä oli Karkkilan Högforsin päiväkotia. Päiväkodissa on yhteensä 60 lasta, 10 kasvatushenkilöä ja kaksi ruoanlaittaja-laitosapulaista. Päiväkodissa on kolme eri ryhmää. Ryhmä, jossa tein havainnoinnit ja toimintatuokiot oli nimeltään ”Kissankulma”. Ryhmässä oli 21 lasta, iältään 2-5 vuotiaita ja 3 kasvatushenkilöä, joista kaksi oli lastenhoitajaa ja yksi lastentarhanopettaja. Päiväkodissa oli yhteensä 10 monikulttuurista lasta ja yksi monikulttuurinen kasvatushenkilö. Kissankulma-ryhmässä oli kuusi monikulttuurista lasta ja yksi kolmesta kasvatushenkilöstä oli itse taustaltaan monikulttuurinen. Monikulttuuristen lasten perheissä on joko molemmat vanhemmat tai toinen vanhemmista eri kulttuurista kotoisin. Työyhteisö-

nä on koko Högforsin päiväkoti ja yhteistyökumppanina on Karkkilan kaupungin varhaiskasvatus. (Sääskilahti Rauni, henkilökohtainen tiedonanto 17.11.2014.)

Karkkilan kaupungin päiväkodin tavoitteena on hyvinvoiva lapsi. Päiväkodin tehtävänä on kuunnella lasta, vastata lapsen tarpeisiin ja hyväksyä lapsi omana itsenään. Lapsen tarvitsema huolenpito sisältää lapsen tunteisiin vastaamista, rajojen asettamista ja lapsen toimien valvomista. Varhaiskasvatuksen arjessa hoito, kasvatus ja opetus kulkevat käsi kädessä. Päiväkodin henkilöstön tehtävänä on havainnoida lasta yksilönä ja ryhmän jäsenenä toiminnan, leikin ja perushoidon tilanteissa. Sosiaalisten taitojen opettelu vaatii kasvattajalta taitoa havainnoida ja ohjata lasten välisiä suhteita oikeudenmukaisesti ja myönteisessä ilmapiirissä. Siksi onkin päiväkodin henkilöstön panostettava kouluttautumiseen ja uusiin haasteisiin. (Karkkilan kaupunki i.ac.) Nämä edellä kuvatut varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteet ovat ohjanneet päiväkotia tarjoamaan opinnäytetyöni aiheeksi: Monikulttuurisuuskasvatuksen kehittäminen Högforsin päiväkodissa.

Verrattuna muihin paikkakunnan päiväkoteihin Högforsin päiväkodissa on eniten lapsia, joiden vanhemmista toinen on taustaltaan eri kulttuurista oleva. Päiväkodista löytyy lapsia, joiden vanhemmista toinen on kotoisin Virosta, Venäjältä, Italiasta, Ranskasta, Thaimaasta tai Turkista. Varhaiskasvatuksen johtajan mukaan lastenhoitajilla ja lastentarhanopettajilla ei ole ollut käytössä olevia toimintatapoja ja työvälineitä tuoda monikulttuurisuutta esille lapsiryhmissä. Tästä syystä he toivoivat opinnäytetyön aiheeksi monikulttuurisuutta. (Sääskilahti Rauni, henkilökohtainen tiedonanto 17.11.2014.) Päiväkodin työntekijöillä oli alkuun ajatus, että opinnäytetyössä tulisi esille kaikki ryhmässä olevat kansallisuudet ja kulttuurit. Aikataulun, opinnäytetyön laajuuden ja resurssien vuoksi valitsimme kevään teemoiksi ensiksi Thaimaan ja Ranskan. Thaimaa-viikko toteutettiin tammikuussa 2015 ja Ranska-viikko maaliskuussa 2015. Työntekijät innostuivat aiheesta niin paljon, että he suunnittelivat ja toteuttivat omatoimisesti vielä Viron toimintaviikon helmikuussa 2015. Suunnittelua ja toteutusta helpotti se, että ryhmässä oli lastentarhanopettajana virolaissyntyinen työntekijä. Lisäksi Kissankulman ryhmä tutustui omatoimisesti Afrikkaan ja Italiaan pienimuotoisemmin.

2.2 Kehittämispainotteinen opinnäytetyö

Opinnäytetyöni on kehittämispainotteinen ja työelämälähtöinen. Opinnäytetyöni on ollut lyhykestoinen produktio eli tuotekehittely, jossa olen suunnitellut ja toteuttanut toiminnallisia tuokioita sekä kehittänyt monikulttuurisuusmateriaalia työvälineeksi käytännön toimintaan. (Diakonia-ammattikorkeakoulu 2010, 33). Opinnäytetyössäni kirjallinen raportointi ja tutkimuksellinen ilmeneminen ovat vain osa opinnäytetyön dokumentointia. Olennainen osa työstäni on ollut nimenomaan produktio eli toimintatuokiot ja niistä nouseva tuotos Högforsin päiväkodille. Olennaista tällaisissa töissä on kokonaisuuden ja osien keskinäinen yhteensopivuus eli raportti ja tuote. Tämä yhteensovittaminen tuo haastetta opinnäytetyön jäsentelyssä. Raportissa tulee näkyä ne seikat, jotka vaikuttavat produktion valmistamiseen ja työn merkityksen ymmärtämiseen. (Vilka & Airaksinen 2004, 83—84.) Päädyin opinnäytetyössäni kertomaan sen tavoitteista ja tarkoituksesta sekä siitä mitä olen produktiossa suunnitellut ja tehnyt Högforsin päiväkodissa. Itse produktion materiaalityö on erillisenä liitteenä opinnäytetyössäni kirjallisesti sekä sähköisessä muodossa muistitikulla ja Högforsin päiväkodin ja varhaiskasvatusjohtajan sähköpostissa.

3 KEHITTÄMISPAINOTTEISEN OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TAVOITTEET

Opinnäytetyöni tarkoituksena oli tutustuttaa Karkkilan Högforsin päiväkodin lapsia, työntekijöitä ja lasten vanhempia erilaisiin kulttuureihin sekä kehittää monikulttuurisuuskasvatusta päiväkodissa työntekijöiden toiveiden mukaisesti. Opinnäytetyössäni tavoitteita oli kaksi. Ensimmäinen tavoite oli tutustuttaa Kissankulma-ryhmän lapset monikulttuuriseen ympäristöön toimintatuokioiden kautta ja toinen tavoite oli tuottaa monikulttuurisuusmateriaalia työvälineeksi monikulttuurisuuskasvatukseen Högforsin päiväkodin henkilöstölle. Päiväkodin toiveiden, yhteisten keskustelujen ja ideoinnin pohjalta päädyimme rajaamaan opinnäytetyöni aiheeksi monikulttuurisuuskasvatuksen kehittämisen Thaimaan, Ranskan ja Viron kulttuureihin keskittymällä. Opinnäytetyöni oli työelämälähtöinen ja päiväkodissa ajankohtainen aihe.

Eri kulttuurista tulevien asiakkaiden kohtaaminen ja palvelutarpeisiin vastaaminen edellyttää osaamista varhaiskasvatuksessa. Tässä korostuvat päiväkodin henkilökunnan suhde- ja kohtaamistaidot sekä kulttuurien tuntemus. Tämän lisäksi lapsen kokemus ryhmään kuulumisesta ja tunne hyväksytyinä olemisesta on keskeistä lapsen hyvinvoinnin kannalta. Myönteinen ilmapiiri lasten ja aikuisten välillä tukee hyvää vuorovaikutusta ja auttaa maahanmuuttajataustaista lasta pääsemään ryhmän jäseneksi. Pienryhmissä toimiminen auttaa maahanmuuttajataustaiselle lapselle mahdollisuuden olla mukana yhteisissä toiminnoissa ja pärjätä vähäisemmälläkin kielitaidolla. Työntekijä voi olla ohjaamassa leikkiä ja sanoittaa toisille lapsille maahanmuuttajalapsen toimintaa. Perinteiset toimintatavat varhaiskasvatuksessa, kuten musiikki, liikunta, rakentelut antavat mahdollisuuden osallistua ilman yhteistä kieltä. Tapahtumien ja toimintojen selkeys tukee maahanmuuttajataustaisen lapsen osallistumista ja ymmärtämistä. (Kivijärvi 2011, 249—252.) Tämä Kivijärven ajatus tukee opinnäytetyön tarkoitusta ja tavoitteita.

4 MONIKULTTUURISUUS JA VARHAISKASVATUS

Opinnäytetyön teoreettinen lähestymistapa lähtee valtakunnallisesta sekä paikallisesta varhaiskasvatussuunnitelmasta ja erityisesti monikulttuurisuus osioista. Karkkilan päivähoidossa on eri kulttuuritaustaisia lapsia Virosta, Venäjältä, Italiasta, Ranskasta, Thaimaasta ja Turkista. Monikulttuurisuus on päivähoidon rikkaus, jonka avulla lapsi voi oppia eri kulttuureista ja kielistä. Päiväkodin henkilökunta auttaa lapsia erilaisten tapojen, tottumusten ja eettisten arvojen sekä kielten ymmärtämisessä. Lapsen kielellistä kehitystä tuetaan siten, että lapsella olisi oppivelvollisuusikään mennessä riittävä opiskeluun tarvittava suomen kielen taito. Karkkilan kaupunki on laatimassa kotoittamisohjelman, jonka lähtökohtana on lapsilähtöisyys, kasvatuskumppanuus sekä turvallisuus. (Karkkilan kaupunki i.ac.)

Maahanmuuttajataustaisesta lapsesta on käytössä monia käsitteitä. Puhutaan monikulttuurisesta lapsesta, monikielisestä ja monikulttuurisesta lapsesta sekä maahanmuuttajataustaisesta lapsesta. Maahanmuuttajataustaiseen lapsen käsitteeseen kuuluvat sekä maahanmuuttajaperheeseen syntyneet lapset sekä myöhemmin Suomeen muuttaneet lapset. Kuitenkin monikulttuurinen lapsi on laajin käsitteistä ja se sisältää mm. monikieliset ja -kulttuuriset lapset. (Halme & Vataja 2011, 5—6.) Opinnäytetyön teoriapohjassa avaan tietoa monikulttuurisuudesta, varhaiskasvatuksesta, monikulttuurisesta varhaiskasvatuksesta ja monikulttuurisesta kasvatusyhteistyöstä.

4.1 Monikulttuurisuus

Käsitteenä monikulttuurisuus on yksinkertaisimmillaan sitä, että yhteiskunnassa elää rinnakkain erilaisten kulttuurien edustajista muodostuneita ryhmiä. Kansainvälisessä keskusteluissa monikulttuurisuuden käsite on saatettu korvata käsitteellä interkulttuurisuus. Monikulttuurisuutta voi tarkastella joko yksilön näkökulmasta ja sen muuttuvista asenteista tai yksilöiden psykologisesta sopeutumisesta ja identiteetin muutoksista käsin. Monikulttuurisuus tuo myös haasteita arkipäiväisiin tilanteisiin, mm erilaisiin palveluihin, naapurisuhteen tai työkaveruuden kautta tai jos joutuu ra-

sismin kohteeksi. Monikulttuurisuus koskettaa meitä kaikkia yksilöinä. (Huttunen & Löytty & Rastas 2005, 20—23.)

Määritelmänä monikulttuurisuus on epäselvä ja haasteellinen, sillä käsitteenä se kehittyy ja muuntuu kaiken aikaa. Määritelmä perustuu henkilökohtaiseen elämänhistoriaan ja kokemusmaailmaan ja se koostuu erilaisista osa-alueista. Käsitteeseen monikulttuurisuus liittyvät muun muassa elämänkatsomus, arvot, minäkuva, historia, ympäristö, vuorovaikutustaidot ja tunteet. Työministeriö määrittää monikulttuurisuuskäsitteen siten, että se on tasa-arvoista rinnakkaiseloja eri kulttuurien kesken, joka syntyy molemminpuolisesta oppimisesta sekä kulttuurien kohtaamisesta. Monikulttuurisuuden rinnakkaiskäsitteitä ovat monimuotoisuus ja moninaisuus, ja näille kaikille määritelmille on yhteistä tasa-arvoisuus, suvaitsevaisuus, molemminpuolisen oppimisen mahdollisuus, aito kohtaaminen ja vuorovaikutus. (Moninet i.a.)

Maailman erilaisiin kulttuureihin kuuluu erityisiä ominaispiirteitä. Kansainvälinen vuorovaikutus on vaikuttanut useimpien maiden ruokakulttuuriin, mutta onneksi eri kulttuurien perinneruokia on vielä olemassa. Tervehtimisen rituaalit, puhuttelum muodot, puheenaiheet ja lahjakäytännöt vaihtelevat maailmanlaajuisesti. Eri maantieteellisillä alueilla on pukeutumissääädöksissä ja käytänteissä eroavaisuuksia. Naisen asema, koulutusmahdollisuus ja aikakäsitys vaihtelevat eri kulttuureissa. (Frisk & Tulkki 2005, 66—85.)

Monikulttuurisuuden tavoitteena on kansallisella tasolla kulttuurien välinen yhteiskunta. Siinä samalla alueella asuvat eri kulttuurien edustajat ovat tiiviissä vuorovaikutuksessa toistensa kanssa sekä hyväksyvät toistensa elämäntavat ja arvot. Tähän pääsemisessä on kaksi eri näkemystä: integraatio ja assimilaatio. Assimilaatiossa henkilö luopuu aiemmasta kulttuurista, ja sopeutuu sekä omaksuu uuteen kulttuuriin ja sen normeihin ja arvoperustaan. Tämä on pitkäkestoinen prosessi. Integraatiolla tarkoitetaan henkilöä, joka säilyttää oman kulttuuri-identiteetin ja kielen ja samalla myös oppivat ympäröivän yhteiskunnan toimintamallit, arvoperustan ja valtakielen. Assimiloituminen ja integroituminen tapahtuvat helpommin, mitä nuoremasta lapsesta on kyse. Monikulttuurisuus edellyttää joidenkin mielestä etnisten kulttuurien ja -kielten ylläpitämistä ja kehittämistä, kun taas toisten mielestä kulttuurierot häviävät vähitellen ja sulautuvat yhdeksi maailmankulttuuriksi. (Frisk & Tulkki 2005, 102—

104.) Adenin (2009) mukaan monikulttuurisuus on tullut pysyväksi ilmiöksi Suomeen (Aden 2009, 30).

Monikulttuurisuus on tullut lasten maailmaan viime vuosina monin eri tavoin. Asiakirjoissa, jotka ohjaavat varhaiskasvatusta, on mainintoja monikulttuurisuuden ottamista huomioon. Maahanmuuttajataustaisten lasten määrä on lisääntynyt päiväkodeissa ja lasten elämä on muuttunut median kautta erityisesti globaalimmaksi. (Eerola-Pennanen 2016, 235.) Monikulttuurisuus on aikuisten arjessa läsnä vähemmän kuin lasten ja nuorten arjessa, sillä maahanmuuttajataustaisten osuus kasvaa nopeasti lasten ja nuorten keskuudessa. Rasismi ja epäkunnioittavat puhetavat ovat haitaksi lapsille. Lapsia on suojeltava tällaisilta puheilta, etteivät he omaksuisi rasistisia ajattelutapoja ja oppisivat kunnioittamaan muita. (Keskinen & Rastas & Tuori 2009, 18—19.) Huttusen mukaan monikulttuurisuus ei ole pelkkää puhetta, vaan se on myös tekoja, toimintaa, kohtaamisia, eroja ja poliittisia päätöksiä kaikessa monimuotoisuudessaan. (Huttunen ym. 2005, 19).

4.2 Varhaiskasvatus

”Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on tukea lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista sekä edistää hyvinvointia” (Opetushallitus i.a.) Varhaiskasvatusta järjestetään pääsääntöisesti päiväkodeissa ja perhepäivähoidoissa. Varhaiskasvatusta voidaan järjestää myös muuna varhaiskasvatuksena, esimerkiksi kerhotoimintana. Jokaisella alle kouluikäisellä lapsella on oikeus saada varhaiskasvatusta sekä esiopetusta. Lasten saama varhaiskasvatus on vanhempien päätösvallassa. Opetushallitus laatii ja päättää varhaiskasvatussuunnitelman perusteet, jonka pohjalta jokainen kunta laatii paikallisen varhaiskasvatuksensuunnitelman. (Opetushallitus i.a.)

Karkkilan kaupungin varhaiskasvatuksensuunnitelmassa on tavoitteena hyvinvoiva lapsi. Suunnitelmassa otetaan hänen yksilölliset perustarpeensa huomioon ja se, että lapsen rauhallinen ja tavallinen arkielämä on hänen hyvinvointinsa perusta. Päivähoito asettaa rajoja ja antaa rakkautta. Näin ollen lapsi voi hyvin, kun tuntee tulevansa

kuulluksi ja hyväksytyksi sellaisena kuin hän on. Lapsilähtöisyys on lapsen hyväksymistä, kuuntelemista ja lapsen tarpeisiin vastaamista. Lapsen hyvä suhde vanhempiinsa on kehityksen tärkein voimavara. Varhaiskasvatuksen arki on lapsen hoitoa, kasvatusta ja opetusta. Nämä kaikki kulkevat käsi kädessä ja vuorottelevat päivän mittaan. Hyvät tavat, sosiaaliset taidot ja leikki ovat kolme keskeistä asiaa varhaiskasvatuksessa. Päivähoidon ammattilaisilla on suuri vastuu lapsen kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista hoitopäivän aikana, ja kasvattajan on tehtävä yhteistyötä lapsen perheen kanssa ja oltava hyvänä aikuisen mallina lapselle. (Karkkilan kaupunki i.ac.)

Varhaiskasvatuksen ammattilaisen tehtävänä on luoda lapselle sellainen ilmapiiri, jossa lapsi kokee olevansa tasa-arvoinen, ja jossa lapsen positiivinen minäkuva vahvistuu. Oppimisen ilo syntyy kannustavassa ja turvallisessa ilmapiirissä ja oppimisen ilon löytää sieltä, mikä on lapselle itselle mielekästä ja merkityksellistä. Oppimista tapahtuu kuuntelemalla, näkemällä, havainnoinnilla ja liikkumalla. Kielen ja vuorovaikutustaidot lapsi oppii leikeissä, peleissä, toimintatuokioissa jne. Lukemaan ja kirjoittamaan oppimisessa sadut, lorut ja runot ovat oiva keino saada lasta innostamaan. Taidekasvatus (musiikki, kuvataide, tanssi ja kädentaidot) kehittää lapsen luovuutta ja antaa lapselle mahdollisuuden toteuttaa itseään. Matematiikka, luonnontiede, esteetiikka, etiikka, uskonto ja historia tulevat tutuksi erityisesti leikeissä sekä lähiympäristöön tutustumalla. Oppimisen kannalta on tärkeitä keskustella lasten kanssa heitä askarruttavista asioista arjen toiminnoissa. (Karkkilan kaupunki i.ac.)

Päivähoidossa työntekijöillä on merkityksellistä tunnistaa lapsen kehitysvaiheet ja sen, mitä ja miten lapsi oppii eri ikäkausina. Laadukas varhaiskasvatus ja pedagogisen työn arviointi ovat myös maahanmuuttajataustaisen lasten varhaiskasvatuksen perusta. Työntekijöillä tulee olla hyvä kasvatusosaaminen. Tämä tarkoittaa, että heillä tulee olla kykyä nähdä tavoitteet, menetelmät ja sisällöt, jotka auttavat lapsen kokonaisvaltaisen kehityksen ja kasvun tukemisessa. Työntekijöiden on myös kriittisesti pyrittävä huomioimaan omia työtapoja ja muuttamaan niitä tarpeen tullen. (Kivijärvi 2011, 250.)

4.3 Monikulttuurinen varhaiskasvatus

Kansainvälisyys on yksi päivähoidon sisältöalueesta, joka on määritelty päivähoitolakiin. Päivähoidon kansainvälisyyskasvatukseen sisältyvät erilaisuuden kunnioittaminen ja suvaitsevaisuus. (Myllymäki 2004, 54—55.) Kansainvälisyys- ja monikulttuurisuuskasvatus mahdollistavat lapsille käsitellä erilaisuutta kyselemällä ja ihmettelemällä yhdessä varhaiskasvattajien kanssa, ja lapsille tulee opettaa monikulttuurisen yhteiskunnan vaatimat taidot, tiedot, arvot ja asenteet. Arvo-, asenne ja monikulttuurisuuskasvatuksen tulee olla osa päivähoitoryhmän toimintaa, ja sen pitää kuulua kaikille lapsille, ei vain etnisille vähemmistöille. Mikäli valtakulttuurin lapsille opettaisi vain omaan kulttuuriin liittyviä asioita, niin jäisivät he paitsi monista musiikin, kirjallisuuden, elämäntavan ja arvojen rikkauksista vaille. Monikulttuurisessa päiväkodissa myös valtakulttuurin lapset harjoittelevat kansalaistaitoja. (Halme & Vataja 2011, 12, 43.)

Monikulttuurinen muutos haastaa monenlaisten lasten kanssa työskentelyyn ja kasvattajan arvomaailman tarkastelulle sekä maailmankuvan laajentamiselle. Monikulttuurinen varhaiskasvatus asettaa haasteita myös kasvattajan kasvulle sekä yhteisön toiminnalle ja muuttumiselle. Nämä muutokset ja haasteet heijastuvat toiminnan kautta lapsille. Lapsen oppimisen kannalta on tärkeää kunnioittaa ja arvostaa erilaisia arvomaailmoja. Monikulttuurinen ammatillisuus ja interkulttuurinen osaaminen viittaa kykyyn ja haluun toimia erilaisissa kulttuurisissa ympäristöissä. (Paavola & Talib 2010, 74—77.)

Lapselle maahanmuutto on aina haaste ja saattaa heikentää lapsen tietoisuutta omasta itsestään. Lapsi määrittelee itsensä perheensä, sukupuolensa ja päiväkotiryhmänsä kautta tai myös kulttuurin, kielen tai uskonnon edustajana. Kulttuuri ja identiteetti liittyvät toisiinsa. Kulttuuri-identiteetti tarkoittaa samaistumista etniseen tai kansalliseen kulttuuriin. Kasvatuksessa on vältettävä lasta joutumasta kahden kulttuurin ristiriitaan. Kasvamista kahteen kulttuuriin helpottaa, jos vanhemmat suhtautuvat omaan kulttuuriinsa positiivisesti ja haluavat siirtää sitä tuleville sukupolville. Varhaiskasvattajan tulee nähdä kaikki kielet ja kulttuurit yhtä arvokkaina. Esiopetus suunnitelman perusteissa tavoitteena on kasvattaa lapsesta omanarvontuntoinen, kulttuuris-

taan, kielestään ja taustastaan yhteiskuntaan integroitunut kaksikielinen ja kaksikulttuurinen aikuinen. (Halme & Vataja 2011, 11—12.)

Maahanmuuttajataustaisen lapsen kielenkehityksen päämääränä varhaiskasvatuksessa on toiminnallinen kaksikielisyys. Kasvattajan tehtävänä on kannustaa lasta, kun hän osaa suomen kieltä jonkin verran, eikä vaatia täydellistä suomen kielen taitoa. Ryhmän aikuisten on mietittävä, miten suomen kieltä taitamaton lapsi kykenee ilmaisemaan omia ajatuksiaan ja toiveitaan. Tähän on kehitetty muutamia toimintatapoja ja menetelmiä, muun muassa sadutus, pelit, piirtäminen, monipuolinen liikunta, suujumppa ja Total Physical Responce kielenoppimismalli, Pöllövaari harjaannuttamisohjelma, sekä puhetta tukevat ja korvaavat kommunikointikeinot (AAC-keinot) ja Kili kuntoutusohjelma. (Halme & Vataja 2011, 21—33.)

Monikulttuurisuuskasvatusta ohjaavat säädökset, joita ovat muun muassa Yhdistyneiden Kansakuntien Lasten oikeuksien sopimus ja Varhaiskasvatuksen suunnitelman perusteet. *YK:n Lasten oikeuksien sopimuksessa* määritellyt lapsen oikeudet koskevat kaikkia lapsia ilman minkäänlaista sukupuoleen, ihonväriin, uskontoon, kieleen, kansallisuuksiin, syntyperään, sosiaaliseen alkuperään tai vammaisuuteen perustuvaa erottelua. Tämä lapsen oikeuksien sopimuksen kantava periaate vaatii lapsen kaikenlaisen syrjinnän kieltämistä ja tasa-arvoisen kohtelun toteuttamista. Lasten oikeuksien sopimuksen periaate vaatii myös oikeuden lapsen elämään ja täysipainoiseen kehittymiseen ja mielipiteen huomioon ottamiseen. Lasten oikeuksien sopimuksen 29. artiklan mukaan lasten koulutuksen tavoitteena tulee olla kunnioituksen edistäminen lapsen omaa sekä hänen vanhempiansa sivistyksellistä identiteettiä, kieltä ja arvoja kohtaan sekä heidän asuin- ja synnyinmaan kansallisia arvoja kohtaan. Tavoitteena on kasvattaa lapsista vastuulliseen elämään yhteiskunnassa muun muassa suvaitsevaisuuden, sukupuolten välisen tasa-arvon, kansallisten ja uskonnollisten ryhmien välille. Lasten oikeuksien sopimuksen 30. artiklan mukaan vähemmistöryhmään kuuluvalla lapsella on oikeus nauttia yhdessä ryhmän muiden jäsenten kanssa omasta kulttuuristaan, käyttää omaa kieltään ja tunnustaa ja harjoittaa omaa uskontoaan. (Eerola-Pennanen 2016, 235—236.)

Varhaiskasvatuksen suunnitelman perusteissa yhtenä lähtökohtana on, että kulttuurivähemmistöihin kuuluvilla lapsilla on mahdollisuus kasvaa yhteiskunnassa oman

kulttuuripiirinsä ja suomalaisen yhteiskunnan jäseneksi. Varhaiskasvatuksessa lapsi tulee kohdata persoonallisuutensa, yksilöllisten tarpeittensa ja perhekulttuurinsa mukaisesti niin, että lapsi kokee olevansa tasa-arvoinen riippumatta hänen alkuperästään. (Eerola-Pennanen 2016, 235—236.)

Monikulttuurisuuskeskustelussa on myös suvaitsevaisuuskäsite tullut esille. Suvaitsevaisuuskäsite on vanhempi käsite kuin monikulttuurisuus. Suvaitsevaisuuskäsitettä leimaa tunne ja moraalilataus, ja käsitteellä viitataan ihmisen käsitykseen itsestään ja suhtautumisesta muihin ihmisiin. Suvaitsevainen ihminen on avoin, nykyaikainen ja kansainvälinen ihminen. (Suurpää 2005, 41—43.) Tällainen arvopohja on jo varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa. Siellä puhutaan eettisestä orientaatiosta, joka sisältää arvo- ja normimaailman kysymyksiä. Kasvattajien tehtävänä on soveltaa erilaisiin sisältöalueisiin erilaisin menetelmin eettisiä periaatteita ottaen huomioon lasten ikä- ja kehityskausi. (Vienola 2016, 164—165.) Käytetäänpä termiä monikulttuurinen varhaiskasvatus, monikulttuurisuuskasvatus, suvaitsevaisuuskasvatus tai kansainvälisyyskasvatus, niin varhaiskasvatuksen, koulun ja kodin tehtävänä on kasvatata lapsistamme ihmisiä, jotka hyväksyvät toisten ihmisten erilaisuuden, tuntevat muita kulttuureita ja ymmärtävät tasa-arvon ja oikeudenmukaisuuden ihmisarvon perustaksi. (Haatainen 2004, 8.)

4.4 Monikulttuurinen kasvatusyhteistyö

Valtakunnallisessa varhaiskasvatuksenperusteissa (2005) kasvatuskumppanuus linjataan vanhempien ja henkilöstön väliseksi kasvatusyhteistyöksi. Perhelähtöisessä varhaiskasvatuksessa työntekijät kuuntelevat lapsen perhettä. Työntekijät keskustelevat vanhempien kanssa siten, että kumpaakin kulttuuria arvostetaan sekä perheiden tarpeita huomioidaan. Tavoitteena on tunnistaa perheiden arvot ja toimintatavat ja tukea perhettä arkielämän järjestämisessä ja ottaa vanhemmat mukaan yhteistyöhön. Monikulttuurista perhettä kohdatessa on varhaiskasvattajan etsittävä uusia menetelmiä tasavertaisuuden toteuttamiseksi ja miettiä, miten vanhempien osallisuutta voisi lisätä. Pyrkimyksenä tulee olla perhelähtöisyys ja kumppanuus ja se on kompromissien rakentamista. (Halme & Vataja 2011, 71—74.) Opinnäytetyössäni mahdollistin vanhempien osallisuutta toimintatuokioita suunnitellessani ja toteuttaessani. Kutsuin

monikulttuuriset vanhemmat mukaan toiminnallisiin tuokioihin kertomaan omasta kulttuuristaan ja kielestään sekä suunnitteluvaiheessa pyysin tietoa ja rekvisiittaa toiminnallisiin tuokioihin

Kasvatuskumppanuudessa kasvattajan ja vanhempien samanarvoiset, mutta sisällöltään erilaiset tiedot ja taidot lapsesta yhdistyvät lapsen parhaaksi. Vanhemmilla on ensisijainen vastuu kasvatuksesta, ja kasvatuskumppanuus lähtee lapsen tarpeista. Vastuu kasvatuskumppanuuden aloittamisesta ja toteuttamisesta on päiväkodilla. Työntekijä kuuntelee vanhempien toiveita ja ajatuksia, ja on vastaanottavainen perheen asioille. Yhteisten toimintatapojen löytymiseen saattaa viedä aikaa, ja luottamukseen tarvitaan ajan lisäksi vuoropuhelua ja kohtaamisia. (Halme & Vataja 2011, 74—75.)

Varhaiskasvattajan on myös tiedostettava, missä vaiheessa lapsen ja perheen sopeutuminen uudessa kotimaassa on. Kulttuurisokki jaetaan neljään vaiheeseen, jossa kuherruskuukaudella aloitetaan. Torjunnan vaihe tulee, kun perhe ymmärtää tilanteensa pysyvyyden. Vähitellen kun perhe alkaa toimia ympäristön odotusten mukaisesti, niin puhutaan sopeutumisvaiheesta, ja lopulta kun perhe on omaksunut molempien kulttuurin kielen, arvot ja tavat ja on tasapainossa niiden kanssa, niin voidaan puhua takaisin normaalivaiheesta. Riippuen perheen vaiheesta, se vaikuttaa vanhempien yhteistyökykyyn ja motivaatioon varhaiskasvatuksen ammattilaisten kanssa. Haastavat vaiheet vaativat kärsivällisyyttä päiväkodin henkilöstöltä. Lapsen ja vanhempien eri tahtisuus sopeutumisessa uuteen kulttuuriin tuo haastetta perheissä. Varhaiskasvatuksen henkilöstöllä on merkittävä rooli vanhemmuuden tukemisessa sekä perheen yhtenäisyyden saavuttamisessa, ja vanhempien sopeutumista voidaan edistää ottamalla vanhemmat mukaan päiväkodin arkeen ja käytäntöihin. Näin estetään myös lapsen vastuu toimia perheen tulkkina ja lapsi saa olla lapsena. (Halme & Vataja 2011, 61—69.)

Perheille on myös hyvä järjestää päivähoidon puolelta muun muassa tulkkipalveluita, ohjata heitä harrastusten piiriin, opastaa suomen lakitietoisuudessa, avustaa heitä lomakkeiden täytössä ja keskustella vanhemmuudesta ja kasvatuksesta. Mitä enemmän päiväkodin henkilöstöllä on tietoa lapsesta, perheestä ja heidän kulttuuritaustasta, sitä

avoimemmaksi ja helpommaksi vuorovaikutus perheen ja päiväkodin kasvaa ja kasvatuskumppanuus tiivistyy. (Halme & Vataja 2011, 71—77.)

5 AIKAISEMPIA HANKKEITA JA TUTKIMUKSIA MONIKULTTUURISESTA VARHAISKASVATUKSESTA

Maahanmuuttajataustaisista lapsista päiväkodissa on tehty jonkin verran tutkimusta. Tutkimukset ovat kohdentuneet pääosin työntekijöiden käsityksiin maahanmuuttajataustaisista lapsista ja heidän opettamisesta sekä monikulttuurisuudesta. Lasten näkökulmasta tehtyjä tutkimuksia on vähän. Gitz-Johanssen (2004) on tutkinut tanskalaisen esiopetuksen ja alakoulun opettajien käsitystä etnisyydestä, kulttuurista ja kielellisestä moninaisuudesta. Opettajat puhuivat kaksikielisyudesta, ja sillä tarkoitettiin lasta, jonka äidinkieli on jokin muu kuin tanska. Kaksikielinen lapsi ei merkitse, että lapsella on puutteellinen kielitaito, vaan sillä ilmaistaan eksoottista kulttuuria. Vähemmistöryhmien lapsista puhuttaessa luodaan kuva, että lapset elävät kahden kulttuurin välissä tyhjässä tilassa ja tämä tyhjä tila esitetään selitykseksi vähemmistökulttuurien lasten poikkeavalle ja uhmakkaalle käytökselle. Vähemmistökulttuurin perheestä tuleva lapsi suljetaan usein pois kategoriasta, jossa lapsesta ajatellaan, että hän on osaava, aktiivinen ja tietävä lapsi. Vaikka Pohjoismaiden yhteiskunnat ovat siirtyneet kohti kasvavaa monikulttuurisuutta, niin kuitenkin kasvatusjärjestelmä toimii yksikulttuurisuuden logiikan mukaan. Vähemmistökulttuurin lasten on sisäistettävä valtakulttuurin normit tai muuten on vaarana syrjäytyä. (Eerola-Pennanen 2016, 237—238.)

Lappalainen on tutkinut vuonna 2002 lasten määrittelyä suomalaisuudesta monikulttuurisessa esiopetusryhmässä ja ystävyysuhteiden luomisesta. Tutkimuksessa tuli esille, että osalle kuusivuotiaista pojista liittyivät suomalaisuuden valkoiseen ihonväriin, siniseen ja valkoiseen väriin tai tietynlaisten ruokien syömiseen tai välttämiseen. Ei-suomalaisuutta pidettiin mieluummin vajavuutena, kuin resurssina ja se tiesi riskiä joutua naurunalaiseksi. Maahanmuuttajataustaiset pojat etsivät suomalaisuuden kriteereistä piirteitä, joiden kautta he voisivat katsoa olevansa suomalaisia. Suomen kieltä osaava maahanmuuttajataustainen määriteltiin suomalaiseksi. Saman ikäisillä tytöillä ei kansallisuus ja etnisyys ollut yhtä merkittävä este ystävyysuhteiden luomisessa kuin pojilla. Tämä ei kuitenkaan poissulkenut kokonaan kansallisuuteen perustuvaa syrjintää tyttöjen kohdalla. Lapset, joiden perheessä on kaksi kulttuuria, voivat määritellä kulloinkin tilanteeseen sopivalla tavalla oman kansallisuutensa.

Kahdessa kulttuurissa eläminen antaa lapselle enemmän mahdollisuuksia määrittellä identiteettiään ja ratkaista ongelmatilanteita joustavammin. Jos kahdessa kulttuurissa elävä lapsi on heikossa asemassa perheensä esim. taloudellisen tilanteen tai perheolojen vuoksi, niin kahdessa kulttuurissa elävälle lapselle se on kielteinen voimavara. Sen sijaan lapsille, joiden perheolot ovat hyvät, niin kahdessa kulttuurissa elävälle lapselle se on positiivinen voimavara. (Eerola-Pennanen 2016, 238—239.)

Monikulttuurisesta kasvatuksesta on monta käytettyä määritelmää. Tutkijat Grant ja Sleeter (2005) ovat tuoneet esille viisi erilaista tapaa toteuttaa monikulttuurisuuskasvatusta. Ensimmäiset kaksi toteutustapa ovat perinteisesti toteutettu opetus, joka painottuu kulttuurien erilaisuuteen, ja myönteisiin ihmissuhteisiin keskittyvä lähestymistapa. Kolmas toteutustapa on yksittäisen ryhmän kulttuuriin tutustumista painottuva lähestymistapa, ja neljäs lähestymistapa on monikulttuurinen. Viides toimintatapa on kasvatusta, joka on lähtökohtaisesti monikulttuurinen ja sosiaalisesti uudistuva. (Eerola-Pennanen 2016, 240—242.)

Bell Hooksin (2007) ja Nieto (2010) ovat sitä mieltä, että kriittinen ajattelu on osallistavan oppimisen ydin. Monikulttuurisella lähtökohdalla on keskeinen sija osallistavassa kasvatuksessa. Ilman kriittisyyttä monikulttuurinen kasvatusta voi johtaa eri kulttuurien pinnalliseen käsittelyyn. Osallistava pedagogiikka arvostaa lasten näkemyksiä ja osallistavassa pedagogisessa prosessissa lapset ovat innostuneita, vuorovaikutteisia, valppaita ja asiasta kiinnostuneita. Monikulttuurisuus sisältää toisen ihmisen kunnioittamista erilaisista piirteistä huolimatta. Kunnioituksen perustana on toisten kuunteleminen ja vastavuoroisuus. Mitä enemmän lapset tunnistavat oman yksilöllisyytensä ja ainutlaatuisuutensa, niin sitä enemmän he kuuntelevat ja ovat samanaikaisesti kriittisiä. Nieto (2010) määrittelee monikulttuurisuudelle kasvatukselle neljä tasoa, joissa ylintä, neljättä tasoa edustavat yhteenkuuluvuus, yhdenvertaisuus ja kriittisyys. Toinen ja kolmas taso ovat toisten ihmisten ja heidän kulttuurinsa hyväksyminen ja kunnioittaminen. Alinta tasoa edustaa suvaitsevaisuus itselle vieraita kulttuureja ja heidän jäseniään kohtaan. Monikulttuurinen kasvatusta ei ole mikään tietty opetustapahtuma tai sisältö vaan ajattelutapa. (Eerola-Pennanen 2016, 242—243.)

Monikulttuurinen opetussuunnitelma on minimissään sitä, että pitää opetussuunnitelman perusrakenteeltaan, tavoitteeltaan ja pääkohdiltaan vaatimattomana. Rikastaa opetusta ottamalla muista kulttuureista yksittäisiä asioita, kuten juhlapyyhiä ja traditioihin liittyviä teemapäiviä tai -viikkoja. Vaarana tässä on, että kulttuurin ulkonaiset elementit korostuvat entisestään, mikä voi johtaa vääränlaisiin ajatuksiin. Lunneblad (2006) ja Paavola (2007) toteavat, että tällaista lähestymistapaa kuitenkin käytetään useinmiten varhaiskasvatuksessa. Gitz-Johanssen (2004) tuo esille tällaiset monikulttuurisen toimintatuokiot, jossa kuvataan eri maiden eksoottisuuden osoittamista, voivat tuoda vääränlaisen mielikuvan lapsille. Toisaalta tällaiset järjestelyt osoittavat kuitenkin suvaitsevaisuutta ja avoimuutta vähemmistöjen lapsia ja heidän vanhempiaan kohtaan. Se on merkki siitä, että kaikki kulttuurit ovat tervetulleita päiväkotiin. Banks (2005) on tutkinut, että opetussuunnitelmaa voi myös muuttaa siihen suuntaan, että lasten on mahdollista kehittää omia projekteja ja toimintaa käsiteltyjen teemojen pohjalta ja syventää samalla omaa ymmärrystään monikulttuurisuudesta. Paavolan (2007) tutkimuksessa esiopetuksen opettajat ovat puhuneet myönteisesti monikulttuurisuudesta sekä monikulttuurisuuskasvatuksesta. Keskeisimpinä ajatuksina on lasten yksilöllisyyden huomioiminen, lapsen tausta ja tarpeiden huomioiminen sekä myönteinen suhtautuminen eri kulttuureihin. Tutkimuksessa tuli myös esiin se, että esiopetusopettajien monikulttuurisuuskasvatus olisi ennen kaikkea maahanmuuttajia koskeva ja joka ei koskisi valtaväestöä. (Eerola-Pennanen 2016, 244—245.)

Vuonna 2007 on Sirkku Lomaa tutkinut, että äidinkielistä opetusta tulisi järjestää mahdollisimman aikaisessa vaiheessa ja riittävästi lapsille, sillä se maksaa itsensä moninkertaisesti takaisin yhteiskunnalle ja yksilöiden elämänlaatu paranee ja oppiminen karttuu. Suomalaiselle yhteiskunnalle on etu siitä, että Suomen maassa on eri kulttuureja ymmärtävää ja monikielitaitoista henkilökuntaa erityisesti hoiva- ja terveydenhuoltoalalla. Äidinkielen siirtäminen lapsille tarjoaa heille sekä heidän lähipiirille mahdollisuuden tutustua vanhempien lähtömaahan ja keskustella sukulaisten kanssa. Asennetutkimuksen vastaajat olivat varsin myönteisenä ajatukseen, pieniä alueellisia eroja lukuun ottamatta, että maahanmuuttajien äidinkieli on säilytettävä. Myös maahanmuuton myönteisenä vaikutuksena on suvaitsevaisuuden kasvu. (Jaakkola 2009, 67—75.)

Aiemmin tehtyjä monikulttuurisuusaiheisia opinnäytetöitä löytyi Theseus julkaisuarkistosta useita. Monikulttuurisuusaiheisissa opinnäytetöissä, jotka ovat päiväkotiympäris-

tössä tehtyjä, toivotaan työvälineitä monikulttuurisuuden näkyväksi tuomiseen. Aaltonen (2012) opinnäytetyö *Avaimia monikulttuurisuuskasvatukseen* on opas, jonka tarkoituksena on antaa työvälineitä monikulttuurisuuskasvatukseen lasten kanssa työskenteleville sekä edistää suvaitsevaisuutta ja erilaisuuden ymmärtämistä monikulttuurisuuden keskellä. (Aaltonen 2012 i.a.) Heikkonen ja Mikander (2013) tuovat opinnäytetyössään esille monikulttuurisuuskasvatusta tukevaa materiaalia sekä välineitä päivähoidon kasvatushenkilöstön tueksi. Heidän opinnäytetyönsä oli hyvin samankaltainen minun opinnäytetyön kanssa eli he kokosivat materiaalipaketin päiväkodin henkilöstön tueksi, jonka sisältö koostuu monikulttuurisuustietoisuudesta ja toiminnasta. (Heikkonen ja Mikander 2013 i.a.) Hakkarainen ja Klinga (2014) selvittivät kvalitatiivisella tutkimuksella, mitä eri kulttuureja päiväkodissa esiintyy, ja miten näiden kulttuureiden juhlia huomioidaan päiväkodissa. (Hakkarainen ja Klinga 2014 i.a.)

6 TOIMINNALLISTEN TUOKIOIDEN SUUNNITTELU JA TOTEUTUS

Päiväkodeissa on tavoitteena luoda lapsille innostava ja yksilöllisyyden huomioiva sekä turvallinen oppimisympäristö. Toimintaa tulee olla monipuolisesti ja lasten tekeminen saa näkyä ympäristössä. Aikuisen tulee turvata turvallinen oppimisympäristö sekä sisällä että ulkona. Päiväkodissa puhutaan toimintatuokioista, silloin kun opetus tapahtuu tavoitteellisesti, ja sovittuun aikaan päivässä tai viikossa. Toimintatuokioiden teemat muuttuvat, mutta ovat varhaiskasvatuksen opetussuunnitelman mukaista toimintaa. Toimintatuokion suunnittelee, toteuttaa, kehittää ja arvioi aina varhaiskasvatuksen ammattilainen. (Karkkilan kaupunki i.ac.)

Monikulttuurisuuskasvatuksen toimintatapoja on monia. Toiminnallisissa tuokioissa voi käyttää esimerkiksi sadutusta, taidekasvatusta, musiikkia ja draamaa ja juhlissa tuoda esille juhlaperinteitä. Rekvisiittana voi käyttää esimerkiksi maailmanmatkajanallea, karttapalloa tai karttaa, matkalaukkaa, johon on kerätty eri maiden esineitä. Monikulttuuristen toimintatuokioiden ja -juhlien kautta lapset pääsevät kokemaan, että heidän kulttuuriaan arvostetaan ja että heillä on jotain erityistä annettavaa kavereilleen. Kokemukset vahvistavat itsetuntoa ja lisäävät ylpeyttä omasta kulttuuristaan. Samalla eri kulttuurit kohtaavat luonnollisesti. (Halme & Vataja 2011, 46—47.)

6.1 Toiminnallisten tuokioiden suunnittelu

Opinnäytetyön alkuperäinen aikataulu oli syksy 2014—kesä 2015. Keskustelimme päiväkodin työntekijöiden kanssa, että toiminnalliset tuokiot eri kulttuureista voisi toteutua esimerkiksi eri maiden kansallispäivinä tai niiden läheisyydessä. Päiväkoti oli suunnitellut toimintaansa syksy 2014—kevät 2015 toimintakaudelle siten, että marraskuussa olisi aiheena Saksa-viikko, joulukuussa Suomi-viikko, tammikuussa Thaimaa-viikko, helmikuussa Viro-viikko, maaliskuussa Afrikka-viikko, huhtikuussa Ranska-viikko ja touku-kuussa Italia-viikko. Opinnäytetyöni etenemisen kannalta suunnittelimme teemaviikot yhdessä kuitenkin siten, että tammikuussa 2015 oli Thaimaan teemaviikko ja maaliskuussa 2015 oli vuorossa Ranska-viikko. Muiden kuukausien teemaviikot päiväkotini suunnitteli itse ja antoi kirjallista ja suullista palautetta minulle opinnäytetyötä varten.

Toiminnallisten tuokioiden kokemuksen ja palautteen perusteella suunnittelin vielä Viron kulttuuriin liittyvän toiminnallisen tuokion opinnäytetyöhöni liittyen.

Ensimmäinen yhteinen tapaaminen opinnäytetyön merkeissä oli 5.12.2014. Päiväkoti oli kutsunut minut heidän järjestämiinsä itsenäisyyspäiväjuhliin. Päiväkodin työntekijät olivat valmistaneet pienen esittelyn suomalaisuuteen liittyvän esittelyn. Kuvia ja keskustelua oli suomalaisuuden perinteistä ja lipusta sekä Suomen kansallislinnusta, -eläimestä, -kukasta. Juhlan lopuksi oli vielä muutama yhteisleikki ja itsenäisyyspäiväntanssit. Havainnoin juhlissa lasten innokkuutta ja aktiivisuutta sekä kasvattajien työtä ja työskentelytapoja toiminnallisten tuokioiden ja juhlien järjestämisessä. Lisäksi havainnoin sitä, miten Suomen kansallispäivässä otetaan monikulttuuriset lapset huomioon. Itsenäisyyspäiväjuhlista oli hyvä ja luonteva tapa aloittaa minun opinnäytetyöni eteneminen ja toiminnallisten tuokioiden suunnittelu. Opinnäytetyöni eteni keväällä 2015 toimintatuokioilla ja -viikoilla. Sain myös kutsun Kissankulma-ryhmän kevätjuhliin, jonka teemana oli monikulttuurisuus.

Opinnäytetyötä varten sain Högforsin päiväkodin puolesta suullisesti luvan aloittaa opinnäytetyönsuunnitelman tekemisen. Luvan antoi varhaiskasvatuksen johtaja ja päiväkodin henkilöstöstä palaverissa mukana olleet päiväkodin työntekijät. Hain myös varhaiskasvatuksen johtajalta tutkimuslupaa opinnäytetyötä varten, ja samalla toimitin opinnäytetyön suunnitelman. Sivistosjohtaja antoi minulle luvan opinnäytetyön toteuttamiseen sähköpostitse. (Rauni Sääsilahti, henkilökohtainen tiedonanto 17.11.2014).

6.2 Toiminnallisten tuokioiden toteutus

Toteutin toimintatuokiot alkuperäistä suunnitelmaa muuttaen. Thaimaan toimintaviikko oli tammikuussa 2015, niin kuin se oli alkuperäisestikin sovittu. Ranska-viikko oli maaliskuussa 2015 yhteisen aikatauluhaasteiden vuoksi ja Viron toimintaviikon Kissankulma-ryhmä toteutti omatoimisesti.

Toimintatuokioiden olivat hyvin toiminnallisia lasten taidot ja ikä huomioiden. Toimintatuokioissa leikittiin, luettiin satuja, katseltiin kirjoja, liikuttiin, laulettiin ja soitettiin, piirrettiin, maalattiin, askarreltiin ja käytettiin erilaisia havainnollistamisvälineitä, mm. karttapalloa sekä valmistamaani esitystä eri maista. Toiminnalliset tuokioiden toteutettiin noin 45 minuutin mittaisina.

6.2.1 Tutustuminen Thaimaan kulttuuriin

Thaimaa-viikko oli ensimmäinen monikulttuurisuusviikko, jota Högforsin päiväkodissa on vietetty näin suuressa mittakaavassa. Viikko oli sovittu työntekijöiden kanssa vuoden ensimmäiseksi siksi, kun Thaimaan kansallispäivä oli joulukuussa ja silloin vietettiin Suomen itsenäisyyspäivää. Tammikuussa ei ollut sellaisia kansallispäiviä, joita kansallisuksia päiväkodissa on. Näin ollen oli luontevaa ottaa Thaimaa-viikko vuoden ensimmäiseksi. Viikko alkoi työntekijöiden pitämästä jumppatuokiosta. Jumpassa lapset tutustuivat ehdottamiini thaimaalaisiin perinneleikkeihin: Takraw-leikkiin, kämmentaiteluleikkiin ja kaunis tyttö, munkki ja aave-leikkiin. En pystynyt töiden vuoksi osallistumaan jumppatuokioon, joten pyysin palautetta sähköpostilla. Palaute jumppatuokion jälkeen oli seuraava:

”Jumpassa lapset saivat liput lentokoneeseen ja sitten matkustettiin Thaimaahan. Palloleikkiä muokkasimme hieman. Se oli kaikenikäisille liian vaikea: sovimme, että lapset saavat käyttää käsiään palloon koskiessaan.” (Siiri Sepp, henkilökohtainen tiedonanto 29.1.2015.)

”Munkki, tyttö, aave-leikkiä leikimme niin, että musiikki soi ja aikuinen lopetti musiikin ja sanoi missä asennossa pitää olla. Sovimme etukäteen missä asennossa lapset pitää olla. Munkki istui maassa, tyttö heilutti hametta ja aave pelotti. lapset olivat mielissään ja tykkäsivät jumpista. teimme paljon muitakin leikkejä.” (Siiri Sepp, henkilökohtainen tiedonanto 29.1.2015.)

Tiistaina ja keskiviikkona lapset askartelivat päiväkodissa. Tiistaina Kissankulmaryhmän pienemmät (2-4- vuotiaat) lapset värityivät Thaimaan lipun ja isommat (5—6- vuotiaat) värityskuvan lisäksi askartelivat keskiviikkona kuumailmapallon paperimasasta.

”Askartelimme kaikki Thaimaan lipun ja viskarit askartelevat yhdessä kuumailmapallon, mutta hieman eri tavalla kuin kirjan ohjeessa.” (Sepp Siiri, henkilökohtainen tiedonanto 29.1.2015).

Torstaina oli alun perin suunniteltu pidettäväksi toiminnallinen tuokio, jossa minä olisin mukana. Pitämäni toimintatuokio siirtyi seuraavan viikon maanantaille työtehtäväni vuoksi. Lapset söivät kuitenkin sinä päivänä ruoaksi Thaimaan ruokaa, nuudeleita.

Perjantaina oli lelupäivä, jolloin lapset saivat tuoda omaan mielilelun. Thaimaalainen tyttö toi mukanaan thaimaalaisen lelun ja hänen äitinsä tuli vierailemaan ryhmään. Äiti oli lukenut sadun thaiksi.

Seuraavan viikon maanantaina pidin oman toimintatuokion. Olin pukeutunut thaimaalaiseen naisen asuun, jonka sain thaimaalaiselta ystävältäni lainaksi. Thaimaan kulttuuriin aloitimme tutustumalla lasten kanssa karttapalloon ja etsimällä Thaimaa. Opetin lapsille thaitervehdyksen ja Paljon onnea vaan-laulun thaikielellä. Olin valmistanut esityksen, jossa kerroin thaimaalaisista ihmisistä, maasta, eläimistä, uskonnosta ja keskustelimme kokemuksista, joita lapsilla oli kerrottavana. Esityksen jälkeen lapset saivat maistella thaimaalaisen ystäväni tekemiä kevätrullia thaimaalaisen musiikin soudessa taustalla.

Lapset olivat kiinnostuneita asustani, eläimistä ja luonnosta. Vilkkaimmat ja puhe-
liaimmat lapset kyselivät paljon, mm. miten kauan kestää lento Thaimaahan. Ruoan maisteluhetkellä oli muutamalla lapsella ennakkoluuloja ja he jättivät makuelämyksen kokematta.

6.2.2 Tutustuminen Ranskan kulttuuriin

Suunnittelin Ranska-viikolle kaksi toiminnallista tuokiota. Ensimmäisessä tuokiossa katsoimme karttapallosta, missä Ranskan maa sijaitsee ja tutustuttiin Ranskaan laulamalla. Lauloimme laulun Matkustan ympäri maailman-laulu ja Jaakko kulta-laulu suomen- ja ranskankielellä. Olin tehnyt esityksen Ranskan maahan liittyen ja katselimme esityksestä kuvia Ranskasta ja sen nähtävyyksistä ja kulttuurista. Luin lapsille ranskalaisen sadun Prinsessa Ruususesta.

Toisessa toiminnallisessa tuokiossa kerroin ja näytin lapsille ranskalaisten taiteilijoiden maalauksia kirjasta ja sen jälkeen lapset saivat olla taiteilijoina ja maalata yhdessä monimetriselle paperille maalauksen. Maalauksen aihe oli joko vapaa tai sai liittyä satuun Prinsessa Ruususesta. Annoin myös lapsille värityskuvana Ranskan lipun, jonka he saivat värittää maalauksen jälkeen tai myöhempänä ajankohtana kotona tai päiväkodissa.

Lapset tykkäsivät laulaa kovasti. Vieraan kielen kuuleminen ja puhuminen tuntuivat jännältä ja hieman vaikealta. Maalustehtävä oli mukava. Lapset kävivät innokkaasti toimeen ja välillä kyselivät Prinsessa Ruususen sadusta tarkennuksia.

6.2.3 Tutustuminen Viron kulttuuriin

Virolaissyntyinen lastentarhanopettaja suunnitteli Viro-viikon ryhmän muiden työntekijöiden kanssa. He olivat keskustelleet Virosta monipuolisesti lasten kanssa, ja lapset olivat kertoneet matkoistaan Viroon. Lastentarhanopettaja kertoi Viron kansallissymboleista ja tavoista. He kuuntelivat virolaista musiikkia ja opettelivat laulamaan suomeksi ja viroksi Kas metsämökin ikkuna laulun sekä Paljon onnea vaan laulun. Yhtenä päivänä lapset leipoivat virolaista keksikakkua ja askarteluna oli Viron lippu. Yhteistyötä vanhempien kanssa oli siten, että yksi virolainen isä kävi lukemassa lapsille vironkielistä kirjaa. (Sepp, Siiri, henkilökohtainen tiedonanto 1.8.2016.)

Kaikkia monikulttuurisuusviikkoja yhdisti se, että lapset olivat innokkaasti mukana ja tykkäsivät tällaisesta toiminnasta, jota ei ollut aiemmin ollut päiväkodin toiminnassa. Kevään aikana lapset olivat muistelleet eri maiden ja kulttuurien asioita. Kissan kulman-ryhmän lapset etsivät joka viikko kartalta eri maan ja laittoivat sinne esille maan lipun. Kevään huipentuma oli kevätjuhla, jossa monikulttuurisuus ja esillä olevat kulttuurit esiteltiin vanhemmille. (Sepp, Siiri, henkilökohtainen tiedonanto 1.8.2016)

6.3 Monikulttuurisuusmateriaalin kokoaminen ja muotoilu

Aloitin monikulttuurisuusmateriaalin kokoamisen heti, kun sain kuulla opinnäytetyön aiheen ja kulttuurit, joita tuon esille produktiossa. Toimintatuokioissa käytettävän materiaalin suunnittelun aloitin etsimällä kirjallisuudesta ja internetistä perustietoa Thaimaasta, Virosta ja Ranskasta. Olimme sopineet päiväkodin henkilöstön kanssa viikkojen sisällöstä, joten valmistin materiaalia sen mukaan. Valmistin kuvallisen ja tiedollisen esityksen kaikista maista siten, että toin esille perustietoa maasta, maan kansallissymboleista, luonnosta, eläimistä, liikenteestä ja kulttuurista. Esitystä voi jatkossa käyttää siten, että työntekijät tutustuvat etukäteen maahan tarkemmin ja näyttävät lapsiryhmille lasten ikätasoon nähden sen tiedon, jota työntekijät haluavat kertoa. Kokosin monikulttuurisuusmateriaaliin myös Viron, Thaimaan ja Ranskan kulttuureihin liittyviä lauluja, leikkejä, kirjallisuutta, askarteluvinkkejä. Materiaalista löytyy kaikkea sitä infoa, jota ajattelin, että lasten kanssa voisi käydä läpi monikulttuurisuus- ja suvaitsevaisuuskasvatuksessa. Ajatuksena on, että opinnäytetyön materiaalipakettiin voivat varhaiskasvattajat jatkossa lisätä myös omia vinkkejä ja tarvittavaa tietoa. Materiaalin muotoon asetteleminen oli minulle haasteellista, sillä käytin alkuun erilaisia tekstin- ja kuvankäsittelyn ohjelmia. Päädyin kuitenkin siihen, että annan Högforsin päiväkodille materiaalin sähköisenä sekä paperisena versiona.

7 OPINNÄYTETYÖPROSESSIN ARVIOINTI

Usein oletetaan, että toiminnallisen opinnäytetyön tekemisellä opiskelija pääsee helpommalla. Näin ei kuitenkaan ole, sillä toiminnallinen opinnäytetyö tulee tehdä tutkivalla asenteella. Toiminnan ja tulosten arviointi voidaan tehdä vain kriittisesti tutkivalla asenteella. Tavoitteiden saavuttamista ja tulosten arviointia tulee tehdä monesta näkökulmasta, ja niitä voi olla useita. Toiminnallista opinnäytetyötä tehdessä saattaa tulla vastaan asioita, joita on vaikea toteuttaa tai niitä ei voida toteuttaa ollenkaan. Palautteen kerääminen voi olla vaikeaa kohteen iästä tai kunnosta riippuen. Tutkimuksellisten keinojen käyttö voi jäädä ylimalkaiseksi ja tapahtuman käytännön järjestelyt ja aikataulut voivat muuttua olennaisesti alkuperäisestä suunnitelmasta. Toiminnallisen opinnäytetyöprosessiin tulee uusia ideoita matkan varrella ja opinnäytetyö saattaa olla vain osa isompaa prosessia. Produktiot eivät aina onnistu, niin kuin on alkuun suunnitellut, mutta sen vuoksi on hyvä arvioida onnistumisien lisäksi myös mahdollisia epäonnistumisia. (Vilkkä & Airaksinen 2004, 152—161.)

7.1 Toiminnallisten tuokioiden arviointi

Toiminnallisten tuokioiden suunnittelu ja toteutus päiväkodissa oli minulle melko uusi tilanne. Olin pitänyt päiväkodissa uskontokasvatukseen liittyviä ohjaustilanteita ennestään muutaman, ja siitä syystä myös Kissankulman lapsiryhmä ja toimintatilat olivat minulle entuudestaan hieman tuttuja. Ensimmäistä tuokiotani hieman jännitin, mutta jännitys helpottui, kun lapset ottivat minut iloisesti vastaan ja olivat uteliaita tutustumaan minuun ja siihen, mitä olen heille valmistanut. Tuokioiden aikana lapset kyselivät ja ihmettelivät. Välillä he innostuivat keskustelemaan ihan muusta aiheesta, mutta palasimme taas aiheeseen uusien kuvien, laulun tai leikin avulla. Muutamien toiminnallisen tuokion jälkeen minulla oli helpompi suunnitella ja toteuttaa tuokioita, sillä tiesin ja tunsin, mistä lapset innostuvat, miten kauan he jaksavat keskittyä ja miten huomioida mahdollisimman monta lasta yhdellä kertaa.

Toiminnallisten tuokioiden suunnitteluun sain ryhmän työntekijöiltä riittävästi apua. Ryhmän kasvatushenkilöstö antoi minulle vinkkejä lapsiryhmän tuokioiden pitämiseen. He olivat valmistaneet omatoimisesti ryhmälle nähtäväksi julisteen, jossa oli tietoa siitä kulttuurista ja maasta, jota milloinkin käsiteltiin. Julisteet jäivät koko viikoksi näkyviin, ja ne muistuttivat lapsia viikon teemoista. Vanhempien kanssa yhteistyötä olisin voinut tehdä henkilökohtaisesti enemmän, mutta onneksi henkilöstö pyysi monikulttuurisia vanhempia mukaan tuokioihin. Oli ilo huomata, miten aktiivisesti ja innokkaasti monikulttuuriset vanhemmat osallistuivat toiminnallisiin tuokioihin. Vanhempien kanssa tehtävä yhteistyö olisi varmasti ollut tiiviimpää, mikäli olisin saanut olla mukana enemmän päiväkodin arjessa.

Haasteita tuokioiden toteutukseen toi aikataulujen yhteensovittaminen. Minulla ei ollut mahdollista työni vuoksi osallistua kaikkiin suunnittelemiini tuokioihin, joihin olisin halunnut osallistua. Osallistuin kuitenkin mahdollisuuksien mukaan, mutta koin, että olisin saanut kokonaisemman kuvan toiminnallisista viikoista ja näin ollen saanut enemmän myös palautetta opinnäytetyötäni ajatellen. Toiseksi haasteeksi totesin Kissankulman toiminnalliset tilat. Isolle ryhmälle tilat olivat liian pienet. Samaa mieltä olivat myös ryhmän henkilöstö. Ainoastaan liikuntasali, jossa pidettiin jump-pahetki, oli riittävän väljä toiminnan toteutukseen. Pienessä ryhmätilassa huomasin, että pienemmät lapset eivät jaksakaan keskittyä niin kauan. Parempi olisi ollut toteuttaa tuokiota pienryhmissä. Silloin lapset olisivat saaneet enemmän huomiota ja aikaa keskustelulle.

Toiminnalliset tuokiot koin hyväksi yhteistyöksi lasten, kasvatushenkilökunnan, vanhempien ja minun välillä. Päiväkodin työntekijöiden innokkuus monikulttuurisuusteemaan toi opinnäytetyöni aikatauluun ja toiminnallisten tuokioiden suunnitteluun ja toteutukseen kiirettä. Toisaalta aihe oli päiväkodin henkilöstölle ja lapsille silloin uusi ja ajankohtainen, joten henkilöstö paneutui toiminnallisiin tuokioihin innokkaasti. Näin lapset saivat monipuolisen kokemuksen monikulttuurisista ihmisistä ja asioista, joita he voivat kohdata tulevaisuudessa. Se, mitä lapsille jää mieleen pidemmäksi ajaksi tuokioista on arvoitus, mutta uskon, että monikulttuurisuuskasvatusta on rikastuttanut ja avartanut lasten maailmaa.

Toimintatuokioiden jälkeinen palautteen kerääminen jäi opinnäytetyönprosessissa vajaaksi. Työntekijöiltä pyysin palautetta kirjallisesti ja suullisesti. Heidän palautteensa oli myönteistä. Olin ottanut lapset huomioon kokonaisvaltaisesti ja kannustavasti. Olin suunnitellut toimintatuokiot monipuoliseksi, ja ”heittäydin” toiminnallisiin tuokioihin kunnolla. Lastenhoitajan palautteen mukaan lapset nauttivat eri kielten kuulemisesta, ja ruoat maistuivat hyvin, vaikka niissä oli hyvin outojakin makuelämyksiä. Vanhemmat tekivät yhteistyötä päiväkodin toiveiden mukaisesti tullessaan pitämään tuokioita omalla ajallaan. Lapsista oli hienoa, että vanhemmat olivat mukana päiväkodin toiminnassa. (Talikka Reija, henkilökohtainen tiedonanto 25.8.2016.) Lapsilta sain palautetta myös havainnoiden heidän toimintaansa. Heiltä palaute tuli hymyillä, aiheeseen kiinnostuksella ja toimintaan sekä keskusteluihin osallistumisella. Vanhemmilta oli tarkoitus kerätä palautetta toimintatuokioiden jälkeen webropol kyselyin, mutta se jäi toteuttamatta teknisistä syistä johtuen.

7.2 Monikulttuurisuusmateriaalin arviointi

Leikillä on eri merkitys eri kulttuureissa. Leikkiä pidetään suomalaisessa kulttuurissa kasvatuksen ja opetuksen välineenä. Useassa muussa kulttuurissa leikki on liitetty juhliin ja rituaaleihin. Tämä on hyvä muistaa, kun lähestyy leikkiä monikulttuurisessa ympäristössä. Materiaalien ja leikkiteemojen on hyvä heijastaa kunkin kulttuurin paikallisia piirteitä ja niiden avulla tuetaan kulttuurista identiteettiä ja ihmisarvoa. Opetussuunnitelmassa tulee ottaa huomioon erilaiset kulttuuriset oppimistyyliä ja varhaiskasvattajien kulttuurimyönteinen asenne on välttämätöntä. (Viittala 2006, 150.)

Monikulttuurisuusmateriaali on valmistunut pikkuhiljaa opinnäytetyön prosessin aikana. Materiaalipakettiin valitut maat, Thaimaa, Ranska ja Viro, ovat olleet mielenkiintoisia. Materiaalia on löytynyt kaikista maista ja kulttuureista. Olen huomannut, että mitä maantieteellisesti kauempana ja erilaisempi kulttuuri on kyseessä, sitä enemmän on löytynyt tietoa. Pohdin sitä mielessäni ja totesin, että lähikulttuuriin sekoittuu varmaan jo niin paljon suomalaisuutta tai toisin päin, että virolaista kulttuuria ei tuoda niin näkyväksi. Onhan virolainen kulttuuri niin paljon nuorempikin kuin esimerkiksi thaimaalainen tai ranskalainen kulttuuri. Viime vuosikymmenen aikana Suomeen on muuttanut paljon virolaisia ja thaimaalaisia ihmisiä ja he ovat tuoneet kulttuuriaan näkyväksi ja

tietoisuuteemme paremmin. Ranskalainen kulttuuri on tuttua meille eniten taiteen, muodin ja ruoan kautta.

Monikulttuurisuusmateriaaliin keräsin tietoa maasta yleisesti, sen kansallisista symboleista, musiikista, taiteesta, kirjallisuudesta ja toiminnallisista leikeistä ja peleistä. Materiaalissa toin esille niitä asioita, joita toiminnallisissa tuokioissa oli esillä. Lisäsin materiaaliin kaikkea toimintaa ja ideoita, joita tuli vastaan kirjallisuudesta ja internetistä. Jaoittelin materiaalin mielestäni helpoksi ja selkeäksi aihepiireittäin. Päiväkoti voi jatkossa itse lisätä materiaaliin omia ideoitaan.

Högforsin päiväkodissa työskentelevän lastentarhanopettajan mielestä materiaalipankki on laaja ja monipuolinen. Toiminnalliset tuokioidet ovat Laineen mukaan sellaisenaan sopivia 4-7-vuotiaille lapsille, ja laulut myös alle neljä vuotiaalle lapsille. Materiaalissa olevista leikeistä saa isompien lasten kanssa hyvän keskustelun aikaan leikin lisäksi. Lastentarhanopettaja mietti, kuinka esimerkiksi kolmevuotiaat saadaan mukaan, kun osa leikeistä tuntuu liian vaikeilta. Lastentarhanopettajan arvion mukaan oli sitä mieltä, että muuntelemalla materiaalin tuotosta saisi myös pienemmille lapsille sopiviksi tuokioiksi. Ruotsi-viikko olisi ollut hyvä lisä toiminnallisiin viikkoihin, sillä se on Suomen naapurimaa. Kokonaisuudessaan lastentarhanopettaja oli sitä mieltä, että monikulttuurisuusmateriaalissa on todella hyvä määrä erilaisia leikkejä, lauluja ja askarteluja. (Outi Laine, henkilökohtainen tiedonanto 28.8.2016)

8 POHDINTA

Aloitin sosionomi opintoni kaksi vuotta sitten. Oman ammatti-identiteetin vahvistaminen oli tärkein motivaatio aloittaa sosionomi ja lastentarhanopettajan opiskelut muunto-opintoina. Koin tarpeelliseksi vahvistaa ammatillisuuttani, päivittää koulutustani, oppia uutta ja saada ajankohtaista tietoa sosiaalialalta. Olin tehnyt työtä sosiaalialalla jo monta vuotta ja opiskelun aloittaminen oli opettelua monen vuoden jälkeen. Heti opiskelujen alkuun tuli uusia käytäntöjä, kirjoittamista, uusien tietokoneohjelmien opettelua, etäyhteyksiä kouluun ja opiskelukavereihin. Näiden uusien tapojen ja tottumusten löytäminen vei oman aikansa, ja siinä auttoi paljon opiskelupaikan henkilökunta ja muut opiskelukaverit. Opintojen aloittamisen aikaa voisi verrata jollain tavalla uuden kulttuurin tutustumisen aikaan. Molemmissa kokemuksissa tulee paljon uusia asioita pienellä ajanjaksolla ja kaikki uudet asiat tulisi omaksua nopeasti.

8.1 Luotettavuus ja eettisyys

Opinnäytetyön prosessi on ollut aikataulullisesti pitkä. Olen esittänyt prosessin niin tarkasti, kuin olin kirjannut ja havainnoinut asioita muistiin. Olen tarkentanut kuvattuja asioita päiväkodin työntekijöiltä prosessin aikana. Hyvä yhteistyö kasvatushenkilöstön kanssa tuki minua prosessin aikana. Lueskelin monikulttuurisuuskasvatukseen liittyvää lähdemateriaalia, jota mielestäni oli aika niukasti. Pysin kuitenkin löytämään ja käyttämään tuoretta lähdemateriaalia. Esille tuomiini kulttuureihin liittyvää varhaiskasvatukseen sopivaa materiaalia oli vaikea löytää. Löysin mielestäni sitä kohtuullisesti lähdetiedoista. Materiaalipakettiin olikin tarkoitus löytää perusmateriaalia toiminnallisiin tuokioihin, jota jatkossa varhaiskasvatushenkilöstö voi vielä täydentää.

Eettisten ratkaisujen tavoitteena tulee opinnäytetyössä olla näkyvissä tasa-arvoinen vuorovaikutus, oikeudenmukaisuus ja ihmisten kunnioittaminen (Diakonia-ammattikorkeakoulu 2010, 11). Nämä arvot ovat opinnäytetyön aiheessa, toiminnallisissa tuokioissa ja monikulttuurisuusmateriaalissa. Jo pelkkä opinnäytetyöni aihe, moni-

kulttuurisuuskasvatuksen kehittäminen, korostaa eettisiä tavoitteita, ja lapsiryhmän vähemmistöjen edustajat saivat huomiota toiminnallisissa tuokioissa. Toki opinnäytetyösäni tuli esille vain osa ryhmän kulttuureista, mutta päiväkodin kevään toiminnallisissa viikoissa sekä kevätjuhlassa kaikkien monikulttuuristen perheiden kulttuurit otettiin esille. Oma eettinen ajattelutapani kehittämistyön tekijänä oli koko prosessin aikana esillä. Toimin kehittämistyön sovitussa sisällöissä. Ainoana muutoksena oli aikataulutavoite, joka muuttui oman elämäntilanteeni vuoksi. Sovin aikataulumuutokset päiväkodin kanssa hyvissä ajoin, ja työelämän toivomat odotukset saimme sovittua ja rajattua hyvällä yhteistyöllä.

8.2 Pohdinta ja johtopäätökset

Opinnäytetyön tarkoitus oli kehittää monikulttuurisuuskasvatusta Karkkilan Högforsin päiväkodissa, ja prosessin tavoitteet, monikulttuurisuuskasvatuksen toiminnallisten tuokioiden toteutus ja monikulttuurisuusmateriaalin kokoaminen, toteutuivat päiväkodin toiveiden ja ajatusten mukaisesti pitkän prosessin aikana. Monikulttuurisuuskasvatuksen tavoitteet otin huomioon varhaiskasvatussuunnitelmasta. Toiminnallisten tuokioiden suunnittelu ja toteutus palvelivat suvaitsevaisuuskasvatuksen edistämistä, ja monikulttuurisuuskasvatuksen materiaalipaketti toi päiväkodin arjen suunnitteluun helpotusta. Kehittämispainotteinen produktio oli sopiva menetelmä tämän tyyppisen aiheen käsitteelyyn. Näin opinnäytetyön loppuvaiheessa täytyy todeta, että innostukseni ei ole laantunut, mutta opinnäytetyön tuomat realiteetit ovat tulleet eteeni muutaman kerran. Olen tehnyt opinnäytetyötäni yksin ja matkan varrella todennut useaan otteeseen, että työparityöskentely olisi auttanut prosessin etenemisessä. Monikulttuurisuus aiheena on laaja ja olisin kaivannut enemmän aikaa aihepiiriin käsittelyyn työni ohella. Voimavarat työn, perhe-elämän ja opiskelun yhteensovittamiseen olivat välillä vähissä.

Olli Löytty kuvaa, että monikulttuurisuudesta puhuminen saattaa olla uutuudenviehätystä, jossa on palava into rikastuttaa ja avartaa suomalaisuutta ja samalla nähdä Suomi ahtaana ja köyhänä paikkana. Monikulttuurisuus näyttäisi viittavan eksootti-

suuteen sekä värikyyteen ja tässä piilee vaara monikulttuurisuus termin käyttöön. (Löytty 2004, 223—229.)

Olli Löytyn ajatuksessa on mielestäni totuutta. Varhaiskasvatuksen monikulttuurisuuskasvatus on melko uusi asia päiväkodeissa. Monikulttuurisuudesta puhuttaessa tuodaan helposti esille vain eksotiikkaa ja värikyyttä, ja saatetaan nähdä suomalainen kulttuuri köyhäksi ja värittömäksi. Opinnäytetyön tekemisen aikana olen todennut, että varhaiskasvatuksessa lapsille tuodaan monikulttuurisuudesta kuitenkin hyvin arkisia ja tavallisia asioita esille. Kerrotaan siitä, miten monikulttuuristen lasten arki poikkeaa meidän suomalaisten arjesta ja millaisia eroja esimerkiksi luonnosta löytyy. Opetamme lapsillemme maailman erilaisista ja erinäköisistä ja -kielisistä ihmisistä ja sitä kautta lapset ymmärtävät ja kokevat erilaisuuden tavalliseksi asiaksi. Monikulttuurisuuskasvatuksen näkökulma voi olla suppea varhaiskasvatuksen henkilökunnalla, joten opinnäytetyö tuo toivottavasti monikulttuurisuuskasvatusta enemmän esille päiväkotien vuosisuunnitelmassa.

Lappalainen on tutkinut vuonna 2002 lasten määrittelyä suomalaisuudesta monikulttuurisessa esiopetusryhmässä ja ystävyysuhteiden luomisesta. Lappalaisen tutkimuksen tuloksia peilaten Högforsin päiväkodin toiminnallisiin tuokioihin ja ystävyysuhteiden luomiseen voin todeta, että kissankulma-ryhmässä en huomannut monikulttuuristen lasten syrjintää. Lapset opettelivat uteliaasti eri kielillä lauluja ja sanontoja sekä söivät erimakuisia ruokia hyvällä ruokahalulla. Ryhmän lapset olivat hyvissä väleissä kaikkien kanssa, ja ystävyysuhteita luotiin suomalaisten ja monikulttuuristen lasten kesken.

Grant ja Sleeter (2005) ovat tuoneet tutkimuksessaan esille erilaisia toteutustapoja, miten monikulttuurisuuskasvatusta voi tuoda esille varhaiskasvatuksessa. Högforsin päiväkodissa tuli esille ne tutkijoiden kaikki viisi erilaista toteutustapaa, mutta vahvimmin tuotiin esille yksittäiseen kulttuuriin tutustumisen toteutustapa. Tämä toteutustapa nousi myös opinnäytetyön tavoitteissa esille, ja se on helpoimmin toteutettavissa näkyvästi päiväkodissa lapsille ja vanhemmille. Toisaalta tutkija Gitz-Johanssen oli tutkimuksessaan kritisoinut toiminnallisten tuokioiden tuovan eri maiden eksoottisuuden osoittamista ja näin tuovan vääränlaisia mielikuvia erilaisista kulttuureista. Pyrin toiminnallisten tuokioiden suunnittelussa ja toteutuksessa otta-

maan tämän näkökulman huomioon, ja otin kulttuureista tasa-arvoisesti huomioon perusasioita ja joitakin kulttuurien ominaispiirteitä. Koin, että kaikki erilaiset kulttuurit olivat tervetulleita päiväkodin arkeen, ja tutkija Niedon (2004) monikulttuurisuuskasvatuksen tasot, yhdenvertaisuus, yhteenkuuluvuus, toisten ihmisten ja heidän kulttuurien hyväksyminen ja kunnioittaminen ja suvaitsevaisuus, toteutuivat päiväkodin toiminnassa ja pitämässäni toiminnallisissa tuokioissa.

Opinnäytetyön tekeminen ja toteuttaminen oli haastava, mutta opettavainen produktio. Opinnäytetyön teorian ja käytännön toteutuksen kautta pääsin paremmin tutustumaan paikkakunnan päiväkoteihin ja niiden toiminnan sisältöön. Toiminnallisista tuokioista sain rakentavaa ja hyvää palautetta. Monikulttuurisuusmateriaalin kokoaminen oli haasteellista, sillä materiaaliin kokosin tietoa 3-6-vuotiaita lapsia sekä kasvatushenkilökuntaa ajatellen. Arviointia materiaalin toimivuudesta tuli henkilöstöltä toiminnallisten tuokioiden yhteydessä ja sähköpostitse jälkikäteen. Prosessin loppuvaiheessa pyysin myös palautetta päiväkodin lastentarhanopettajilta materiaalista sekä toiminnallisten tuokioiden osalta tarkennuksia aiemmin saatuihin palautteisiin. Olisin voinut pyytää arviointia myös muilta Karkkilan alueen varhaiskasvatushenkilöstöltä, sillä eri päiväkotien monikulttuurisuuskasvatus suomalaisten lasten kasvatuksessa ja opetuksessa on eri vaiheissa. Näin olisin voinut saada palautetta monesta eri näkökulmasta.

Ammatillisesti olen kehittynyt opinnäytetyön prosessin aikana erityisesti monikulttuurisuusosaamisen alueella, ja hyötynyt koko prosessista valtavasti. Olen saanut tutkimuksellisesta osaamista omaan työhöni sekä työkalun, monikulttuurisuusmateriaalin, helpottamaan päiväkodin henkilökuntaa monikulttuurisuuskasvatuksen toteuttamisessa. Olen kehittynyt toiminnallisten tuokioiden suunnittelussa ja toteutuksessa, ja mikäli tulen työskentelemään tulevaisuudessa päiväkodin työympäristössä, niin minulla on vahvempi ammatillinen osaaminen tuokioiden pitämisessä. Omaan nykyiseen työhöni olen saanut uusia ideoita ja toiminnallisten menetelmien osaamista. Opinnäytetyön valmistuminen on ollut pitkä ja raskas prosessi. Prosessi alkoi heti muunto-opintojen alussa ja lyhyessä aikataulussa täytyi etsiä opinnäytetyön aihe ja rajata se sopivaksi. Päiväkodin innostus opinnäytetyön aiheesta oli niin valtava, että toiminnallisten tuokioiden suunnittelu ja toteutus alkoivat muutamien viikkojen sisällä prosessista ja minun alkuperäinen aikatauluni muuttui. Se oli haastavaa ja opettavaista aikaa työn ja opiskelujen yhteenso-

vittamisen näkökulmasta. Opinnäytetyön tekeminen yksin oli myös raskas prosessi näin jälkikäteen ajatellen, mutta päiväkodin kanssa tehtävä hyvä yhteistyö auttoi tavoitteiden saavuttamisessa. Päiväkodin kannustus, ideat ja palaute auttoivat jaksamaan tämän prosessin loppuunsaattamisessa.

Opinnäytetyöni voi palvella jokaista Högforsin päiväkodissa olevaa lasta ja varhaiskasvatuksen ammattilaista. Karkkilan varhaiskasvatuksessa on tulevaisuudessa ajatus kehittää monikulttuurisuuskasvatusta koko Karkkilan varhaiskasvatuksen alueella. Opinnäytetyön maat ja kulttuurit, jotka tuotiin esille toimintatuokioissa, voidaan ottaa yhä uudestaan jatkossakin esille ryhmien toiminnassa. Opinnäytetyön teemaa voi jatkaa tulevaisuudessa tuomalla siihen uusia maita ja kulttuureja. Opinnäytetyö on ollut osa isompaa monikulttuurisuuskasvatuksen kehittämistä kaupungissamme, sillä lainatakseni tutkija Niedon (2010) sanoja: ”*Monikulttuurinen kasvatus on ensisijaisesti kasvatusfilosofia ja ajattelutapa eikä mikään tietty yksittäinen opetustapahtuma tai tietty määritetty opetuksen sisältö (Eerola-Pennanen 2016, 243)*”. Toivon, että karkkilalaiset lapset ja myös aikuiset voisivat toivottaa kaikki moninaiset ja monikulttuuriset ihmiset avoimin mielin tervetulleeksi kaupungin asukkaaksi.

LÄHTEET

- Aaltonen, Heidi 2012. Avaimia monikulttuurisuuskasvatukseen. Satakunnan ammattikorkeakoulu. Sosiaalialan koulutusohjelma. Opinnäytetyö. Viitattu 4.8.2016.http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/45469/aaltonen_heidi.pdf?sequence=1
- Aden, Said 2009. Ikuisesti pakolaisina? Maahanmuuttokeskustelu Suomen somalialaisten näkökulmasta. Teoksessa Suvi Keskinen, Anna Rastas & Salla Tuori (toim.) 2009. En ole rasisti, mutta... maahanmuutosta, monikulttuurisuudesta ja kritiikistä. Vastapaino. Nuorisotutkimusverkoston julkaisuja 95. Direct Vantaa. HansaBook 2010.
- Diakonia-ammattikorkeakoulu 2010. Kohti tutkivaa ammattikäytäntöä. Opas Diakonia-ammattikorkeakoulun opinnäytetöitä varten. Helsinki: Diakonia-ammattikorkeakoulu.
- Eerola-Pennanen, Paula 2016. Monikulttuurisuus varhaiskasvatuksessa. Teoksessa Eeva Hujala ja Leena Turja (toim) 2016. Varhaiskasvatuksen käsikirja. Juva. PS kustannus.
- Frisk, Outi ja Tulkki, Heikki 2005. Kulttuuriavain. Keuruu 2005. Kustannusosakeyhtiö Otava.
- Haatainen, Tuula 2004. Globaali vastuu. Teoksessa Tiina Myllymäki (toim) 2004. Pallo haltuun. Kansainvälisyyskasvatus Suomessa. Raporttisarja, numero 76. Lahti. Kehitysyhteistyö palvelukeskus Kepa.
- Hakkarainen, Ella ja Klinga, Annika 2014. Eri kulttuureiden juhlien huomioiminen monikulttuurisessa päiväkodissa. Metropolia Ammattikorkeakoulu. Sosiaalialan koulutusohjelma. Opinnäytetyö. Viitattu 4.8.2016. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2014101014625>
- Halme, Katjamaria ja Vataja, Anita 2011. Monikulttuurinen varhaiskasvatus ja esiopetus. Hämeenlinna. Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Heikkilä-Halttunen, Päivi 2013. Lasten kuvakirjojen pitkä tie tasa-arvoisiin esitystapoihin. Teoksessa Anna Rastas (toim.) 2013. Kaikille lapsille. Lastenkirjallisuuden tutkimuskeskus.

suus liikkuvassa, monikulttuurisessa maailmassa. Tietolipas 240. Helsinki. Suomen kirjallisuusseura.

Heikkinen, Laura ja Mikander, Laura 2013. Matkalla maailmalla: Monikulttuurisuus- kasvatust materiaalia ja -työvälineitä päivähoidon. Diakonia- ammattikorkeakoulu. Pieksämäki. Sosiaalialan koulutusohjelma. Opinnäy- tetyö. Viitattu 4.8.2016. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2013092915645>

Huttunen, Laura; Löytty Olli & Rastas Anna (toim.) 2005. Suomalainen vieraskirja. kuinka käsitellä monikulttuurisuutta. Osuuskunta Vastapaino 2.p.

Jaakkola, Madgaleena 2009. Maahanmuuttaja suomalaisten näkökulmasta. Asennemu- tokset 1987-2007. Helsinki. Helsingin kaupungin tietokeskus; 2009 tutki- muksia.

Karkkilan kaupunki 2016 i.a. Perustiedot. Viitattu 4.8.2016.
<http://www.karkkila.fi/sivut/FI/Karkkila>

Karkkilan kaupunki 2016 i.ab. Perustiedot. Tilastotiedot. Väestörekisterikeskus. Viitattu 4.8.2016.
http://www.karkkila.fi/default.asp?kieli=246&id_sivu=153&alasivu=153

Karkkilan kaupunki 2016 i.ac. Varhaiskasvatus. Varhaiskasvatussuunnitelma. Viitattu 26.7.2016.
www.karkkila.fi/Liitetiedostot/.../varhaiskasvatussuunnitelma.pdf

Keskinen, Suvi; Rastas, Anna & Tuori, Salla 2009. Johdanto: Suomalainen maahan- muuttokeskustelu tienhaarassa. Teoksessa Suvi Keskinen; Anna Rastas & Tuori Salla (toim.) 2009. En ole rastisti, mutta... maahanmuutosta, moni- kulttuurisuudesta ja kritiikistä. Vastapaino. Nuorisotutkimusverkoston jul- kaisuja 95. Direct Vantaa. HansaBook 2010.

Kivijärvi, Taru 2011. Maahanmuuttajataustaisen lapsen ja perheen tukeminen. Teokses- sa Eeva Hujala ja Leena Turja (toim.) 2011. Varhaiskasvatuksen käsikirja. Juva. Ps-kustannus.

- Kotka, Riikka 2007. Kaiken maailman juhlat. Juhlia, leikkejä ja askarteluja lapsille. Tal-
linna. Kustannus Oy Pieni Karhu.
- Laine, Outi 2016. Lastentarhanopettaja, Högforsin päiväkoti. Karkkila. Henkilökohtai-
nen tiedonanto 28.8.2016.
- Latomaa, Sirkku 2013. Monikielisempi suomi. Kirjallisuus kielitietoisuuden edistäjänä.
Teoksessa Anna Rastas (toim.) 2013. Kaikille lapsille. Lastenkirjallisuus
liikkuvassa, monikulttuurisessa maailmassa. Tietolipas 240. Helsinki.
Suomen kirjallisuusseura.
- Lehtonen, Mikko; Löytty Olli & Ruuska Petri 2004. Suomi toisin sanoen. Vastapaino.
- Lehtonen-Inkinen, Pirjo & Polkutie Anita 2013. Kujalla soi. Helsinki. Suomen Lähetys-
seura.
- Löytty, Olli 2004. Meistä on moneksi. Teoksessa Mikko Lehtonen; Olli Löytty & Petri
Ruuska 2004. Suomi toisin sanoen. Vastapaino. Kirjakas Ky.
- Moninet. Silta monikulttuuriseen lappiin i.a. Viitattu 24.7.2016. moni-
net.rovala.fi/Suomeksi/Monikulttuurisuudesta-
kiinnostuneille/Monikulttuurisuus
- Myllymäki, Tiina (toim) 2004. Pallo haltuun. Kansainvälisyyskasvatus Suomessa. Ra-
porttisarja, numero 76. Lahti. Kehitysyhteistyö palvelukeskus Kepa.
- Opetushallitus i.a. Viitattu 24.7.2016. [www.oph.fi/koulutus_ ja tutkin-
not/varhaiskasvatus](http://www.oph.fi/koulutus_ ja_tutkin-
not/varhaiskasvatus)
- Paavola, Heini & Talib, Mirja-Tytti 2010. Kulttuurinen moninaisuus päiväkodissa ja
koulussa. Opetus 2000. Juva. PS-kustannus.
- Sepp, Siiri 2015. Lastentarhanopettaja, Högforsin päiväkoti. Karkkila. Henkilökohtai-
nen tiedonanto 29.1.2015.

- Sepp, Siiri 2015. Lastentarhanopettaja, Högforsin päiväkoti. Karkkila. Henkilökohtainen tiedonanto 1.8.2016.
- Suurpää, Leena 2005. Suvaitsevaisuus. Teoksessa Laura Huttunen; Olli Löytty & Anna Rastas (toim.) 2005. Suomalainen vieraskirja. Kuinka käsitellä monikulttuurisuutta. Osuuskunta Vastapaino 2.p.
- Sääskilähti, Rauni 2014. Varhaiskasvatuspäällikkö, Högforsin päiväkoti. Karkkila. Henkilökohtainen tiedonanto 17.11.2014.
- Talikka, Reija 2016. Lastenhoitaja, Högforsin päiväkoti. Karkkila. Henkilökohtainen tiedonanto 25.8.2016.
- Tilastokeskus. Sähköpostiviesti 13.11.2014. Vastaanottaja Mervi Laamanen. Sähköposti tekijän hallussa.
- Viittala, Kaisu 2006. Lasten yhteinen varhaiskasvatus. Erityisestä moninaisuuteen. Tampere. Tampereen Yliopistopaino Oy. Juvenes Print.
- Vienola, Vuokko 2016. Varhaisvuosien eettinen kasvatus. Teoksessa Eeva Hujala & Leena Turja (toim) 2016. Varhaiskasvatuksen käsikirja. Juva. PS kustannus.
- Vilka, Hanna & Airaksinen Tiina 2004. Toiminnallinen opinnäytetyö. Jyväskylä. Gummerus Kirjapaino Oy.

LIITE 1

Materiaalia
monikulttuurisuuskasvatukseen
Högforsin
päiväkotiin

Mervi Laamanen

Opinnäytetyö, syksy 2016

Diakonia-ammattikorkeakoulu

Pieksämäen toimintapiste

Yleisiä vinkkejä monikulttuurisuus toimintatuokioihin

Monikulttuurisuuskasvatuksen toimintatapoja on useita. Esimerkiksi maailmanmatkajanalle, joka kertoo eri kulttuurien tekemisistä, tavoista ja kulttuurista. Sadutusta voi hyödyntää tarkastelemalla toisten tapoja ja ajatuksia. Karttapallon avulla voidaan näyttää lapsille mistä kukin on lähtöisin tai missä paikoissa on matkustettu. Ryhmällä voi olla matkalaukku, johon on kerätty eri maiden esineitä, postikortteja, tarinoita, soittimia, lauluja, leikkejä tai kirjoja. Taidekasvatus on monikulttuurisuuskasvatuksen mahdollistaja. Lapsi voi eri aisteja käyttämällä saada kokemuksia ja elämyksiä esimerkiksi musiikin ja draaman keinoin. Lapset voivat toiminnallisilla menetelmin leikkiä maailmanmatkajaa sisällä tai ulkona tai kevätjuhlissa tuoda esille juhlaperinteitä, joka on osa monikulttuurisuuskasvatusta. Monikulttuuristen toimintatuokioiden ja -juhlien kautta lapset pääsevät kokemaan, että heidän kulttuuriaan arvostetaan ja että heillä on jotain erityistä annettavaa kavereilleen. Kokemukset vahvistavat itsetuntoa ja lisäävät ylpeyttä omasta kulttuuristaan. Samalla eri kulttuurit kohtaavat luonnollisesti. (Halme & Vataja 2011, 46—47.)

➤ Tutustu eri lähteiden kautta kulttuuriin.

➤ Muutamia kirjallisuusvinkkejä:

Nieminen Tuija ja Winqvist Merja 1982. Kutoen maailman ympäri. Lasten kudontatöitä.

Ichikawan Willson Satomi 1983. Hauskaa joulua! Maailman lapset joulupuuhiissa.

Issakainen Tytti ja Rahkonen Pekka 2010. Atte ja Anna: Meidän ja muiden uskonnot.

Fransoni Päivi ja Airola Sari 2007. Muuttolintulapsi.

Kallio Liisa 2003. Lentävä talo.

Bergström Gunilla 2006. Mikko mallikas ja sisukas muurahainen.

Pelliccion Sanna 2012. Onni-poika saa uuden naapurin.

Laajarinne Jukka ja Rahkonen Pekka 2008. Elina vieraalla maalla.

Poijärvi Sari ja Riikonen Tellervo 1991. Kuka pelkää mustaa poikaa?

Rönns Christel 2002. Helmi saa kodin.

Virtanen Leena ja Savolainen Salla 2004. Pikku Xing. Sekä muut Xing sarjan kirjat

Nuotio Eppu 2008. Amoksen haave.

Havukainen, Aino ja Toivonen, Sami 2004-2007. Tatu ja Patu kirjasarja.

Kilpi, Pirkko ja Lehtonen-Inkinen, Pirjo 1977. Maailman paras. kirja lapsi- ja varhaisnuorisotyön ohjaajille. Suomen Lähetysseura. Helsinki. Gummerus kirjapaino. Jyväskylä

Eerola, Kaija ja Ruokonen Inkeri 1995. Musiikkimatka saman taivaan alla. Lasten keskus. Raamattutalo. Pieksämäki

- Käytä karttaa tai karttapalloa.
- Etsi erilaista rekvisiittaa, esineitä, vaateista havainnollistamaan maata tai kulttuuria.
- Kysele lapsia, lasten vanhempia, huoltajia tai tuttavien kertomaan maasta, kulttuurista tai tavoista tai kielestä.
- Erilaisia juhlapyyhiä voi viettää kulttuurin tai uskonnon mukaan.

THAIMAA

Leikkejä: (ulko-, sisä ja perinneleikkejä)

Leikkejä voi soveltaa ikäryhmän tasoiselle tasolle.

- Thaimaalaisen uusivuosi Songran, **Vesipallo leikki**

13—15.4. juhlitaan thaimaalaista uuttavuotta. silloin ystäviä ja ohikulkevia voi suihkuttaa vesiletkulla tai ämpäristä. Välineeksi tarvitset vesi-ilmapalloja ja vettä. Täyttäkää vesi-ilmapallot vedellä ja solmikaa pallo kiinni. Heitelkää varovasti palloa toisillenne ilmaan, kunnes ilmapallo puhkeaa ja saa virkistävän veden päälleen. (Kotka 2007, 19)

- **Loy Kratong**, vedenhengen ja sadonkorjuun juhla.

Marraskuussa 12. kuun täydenkuun aikaan veden ollessa korkeimmillaan, kiitetään luontoäitiä riisipelloille saadusta vedestä. Ihmiset laskevat banaaninlehdistä, kukista ja kynttilöistä valmistettuja koristeita ja kukkaseppeleitä virran vietäväksi. Thaimaalaiset viettävät juhlassa juhla-aterian, laulavat ja tanssivat. Toiveena on pitkä ikä ja toiveiden täyttymys. Juhla juontaa 1200-luvulta, joillon kuningatar lähetti virran vietäväksi veneen, jossa oli kynttilä. Taivaalle myös lähetetään paperista tehty kuumailmapallo, joka nousi kynttilän lämmöstä taivaalle. kuumailmapallon uskottiin vievän epäonni pois. (Kotka 2007, 102)

- **Kämmentaistelu**

Leikkiin tarvitaan tilava piha. Leikkijät seisovat vastakkain käsivarret ojennettuna eteenpäin kämmenet pystyssä. Hyökkääjä lyö vastustajan käsiin kolme kertaa ja juoksee pois. Se, jota hyökkääjä löi viimeksi, juoksee hänen peräänsä.. Hyökkääjästä tulee vanki, jos hänet saadaan kiinni. Jos ei näin tapahdu, niin takaa ajajasta tulee vanki. Vanki menee aina kiinniottajansa selän taakse seisomaan. Vanki vapautuu vain, jos hänen kiinniottajansa jää vangiksi. Silloin vanki pääsee omalle puolelleen. Jokainen on vuorollaan hyökkääjä ja voi lyödä mihin tahansa ojennettuihin käsiin. Kolme iskua lyödään joko samaan käteen tai eri käteen. Se joukkue häviää, jolta taistelijat loppuvat ensimmäisenä. (Kotka 2007, 103)

- **Takraw leikki**

Leikkijät heittelevät piirissä pientä palloa ilmassa, siten että käsillä mahdollisimman vähän koskevat palloon muulla kehon osalla. Valitkaa sopiva pallo ja helpottakaa, jos ei onnistu pelkäämään ilman käsiä.

- **Kaunis tyttö, munkki ja aave leikki**

Leikkiä voidaan leikkiä, joko kivi-paperi -sakset tyylillä sormilla tai jumppasalissa päädyt ja keskiosa nimetään leikin sanoilla ja ohjaaja sanoo jonkun näistä sanoista ja leikkijät juoksevat siihen kohtaan salissa.

- **Majestettileikki**

Leikissä on mukana vähintään kolme henkilöä. Isä voi olla vaikka majesteetti. Muut leikkijät ovat kuuloetäisyydellä ja miettivät mitä he ovat syöneet, juoneet tai tehneet. Leikkijät seisovat rivissä majesteettia vastapäätä. Leikkijät esittävät pantomiimina vastauksia kysymyksiin: Mitä olette syöneet? Mitä olette juoneet? Mitä olette tehneet? Kun majesteetti on esittänyt viimeisen kysymyksen ja arvannut vastauksen, leikkijät juoksevat karkuun. Seuraava majesteetti on se, joka saadaan kiinni. Leikki tunnetaan myös nimellä ”paha kuningas”.

- **Marco-Polo – peli**

Pelilauta ja ohjeet löytyvät kirjasta Ripatti-Cantell, Hannele ja Cantell, Matti 1998. Aasia-kirja. Lukumatka Aasiaan, Austariaan ja Oceaniaan. Porvoo. WSOY.

Musiikki: (laulut, laululeikit ja musiikin kuuntelu ja soittimet)

- **Lyk lä kang – laulu** (Kilpi & Lehtonen-Inkinen 1977 ,187)
- **Saavuimme suureen kaupunkiin –laulu. Simojoki ja Kaskinen** (Kilpi & Lehtonen-Inkinen 1977 ,188)
- **Paljon onnea vaan – laulu thai kielellä (Suk san wan kööt)** (Lauronen Suphin 6.1.2015)

Kirjallisuus: (sadut, runot, sanonnat, kuvakirjat, kirjallisuusvinkit)

- Sanonta: ”Elämä on lyhyt. Siksi meidän tarvitsee opetella kävelemään hitaasti.” (Kotka 2007, 102)
- Sanonta: ”Jos mies on tulta, naisen pitäisi olla vettä.” (Kotka 2007, 19)
- Kotka, Riikka 2007. Kaiken maailman juhlat. Juhlia, leikkejä ja askarteluja lapsille. Kustannus Oy Pieni Karhu. Tallinna Raamatutrukikoja OU.
- Lehtonen-Inkinen, Pirjo ja Polkutie, Anita 2013. Kujalla soi. Suomen Lähetysseura. Nord Print Oy. Helsinki
- Ripatti-Cantell, Hannele ja Cantell, Matti 1998. Aasia-kirja. lukumatka Aasiaan, Austariaan ja Oceaniaan. WSOY –kirjapainoyksikkö. Porvoo.
- Kilpi, Pirkko ja Lehtonen-Inkinen, Pirjo 1977. Maailman paras. kirja lapsi- ja varhaisnuorisotyön ohjaajille. Suomen Lähetysseura. Helsinki. Gummerus kirjapaino. Jyväskylä
- Lauronen, Suphin. Henkilökohtainen tiedonanto 6.1.2015.

Kädentyöt: (askartelu, maalaus, väritys, käsityö)

- **Kuninkaallinen tervehdys**

Koska Thaimaassa on kuningas maan johdossa, niin lasten kanssa voi tehdä kuninkaallisen tervehdyksen vaikka isänpäivälahjaksi. Välineiksi tarvitset kartonkia, värikyniä, kultapaperia, liimaa ja sakset. Piirrä korttiin isäsi kasvot tai korvaa piirros oikealla isäsi kuvalla ja liimaa kultapaperista leikattu kruunu päähän. kortin muoto voi olla mikä vaan, esim. matkapuhelimen muotoinen tai auton muotoinen. (Kotka 2007, 100)

- **Kuumailmapallo**

Valmistakaa paperimassasta kuumailmapallo. Täytetyn ilmapallon päälle liimatkaa paperimassa. Antakaa kuivua ja valmistakaa alle kori, johon voi askarrella kynttilän.

- **Norsuaskartelu**

Tarvikkeet: kartonkia, sakset ja tussit. Piirrä norsu vapaasti tai mallista. (Kilpi & Lehtonen-Inkinen 1977, 185)

- **Thai kieli tutuksi**

Harjoitelkaa kirjoittamaan nimi tai salakirjoitusta thai kirjaimilla. (Kilpi & Lehtonen-Inkinen 1977, 183—184)

- **Kulkuvälinepiirustus**

Yhdistä pisteet toisiinsa numerojärjestyksessä ja värittäkää valmiit kuvat. (Kilpi & Lehtonen-Inkinen 1977, 186)

THAIMAA

thaiksi ประเทศไทย, Pratheet thai

tarulintu
Garuda

Tietoa thaimaasta

- Thaimaan pääkaupunki on Bangkok.
- Thaimaan on kuningaskunta. Kuninkaana on Rama IX
- Rahayksikkö on Baht
- Kansallislaulu Phleng Chat
<http://www.youtube.com/watch?v=Vzpgs9p8dWI>
- Theravada-buddhalaisuus on Thaimaan virallinen uskonto, jota noin 94 % väestöstä
- Sanan "thai" (thaiaksi ไทย) merkitykset ovat "vapaus" ja "itsenäisyys" sekä maahan ja kansaan liittyen "thai", "Thaimaa" ja "thaimaalainen".

Temppeli

Maantieto

- Thaimaan maasto on vaihtelevaa. Pohjoinen osa on vuoristoista.
- Koillis-Thaimaa eli Isan on yläkö, jonka itärajana on Mekong-joki.
- Keski-Thaimaa, jossa sijaitsee myös Bangkok, on joen laaksoa.
- Etelä-Thaimaa koostuu kapeasta Kran-kannaksesta, joka yhdistää Manner-Aasian Malakan niemimaahan.
- Joet ovat Thaimaalle keskeisiä kulkureittejä ja niiden varsilla kasvaa riisiä.
- Saaristossa tärkeitä maastonpiirteitä ovat mangrovesuot.
- Thaimaan korkein huippu on Doi Inthanon, jonka korkeus merenpinnasta on 2 576 metriä.
- Ilmastoltaan koko maa on trooppinen ja kuuluu monsuunivyöhykkeeseen.
- Thaimaan suurin saari on Ko Phuket.

Luontokuvia

Luonto

- Thaimaan luonto on monipuolinen: sademetsää, vuoristoa, tasankoja, kosteikkoja ja merta.
- Suurista nisäkkäistä maassa tavataan tiikereitä, leopardreja, aasiannorsuja, kauluskarhuja, sambarhirviä, muurahaiskäpyjä, gibboneita, tapiireita, delfiineitä, dugongeita ja monia muita.
- Kasvistoon kuuluu yli 27 000 kukkivaa kasvia.

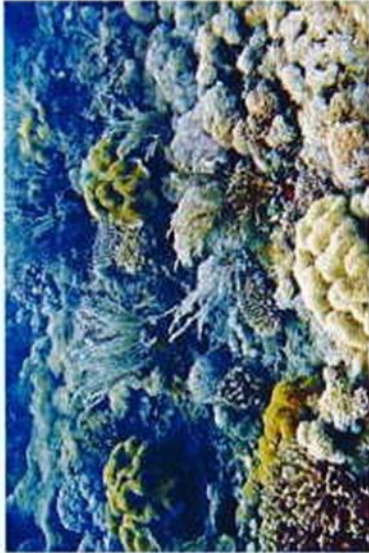
o LAULUETAN... YKSI PIENI EUEFFANTTI

o HEIJONAA NÄ METSÄSTÄN
o MATKAUSTA YMPÄRI MAAILMAA

SAMONSTANA
• KIITOS
• HYVÄÄ PÄIVÄÄ
• HYVÄ

kyllä Chai
Ei mä
Kiitos itsekin täällä

Eläinkuvia

Kaupunkia ja kaupunkilaisia

Liikenne

- Thaimaassa on 105 lentokenttää
- Rautateitä on noin neljä tuhatta kilometriä.
- Satamakaupunkeja ovat Bangkok, Laem Chabang, Map Ta Phut, Prachuap ja Si Racha.
- Paikallisliikenteessä käytetään kolmipyöräisiä tuk-tuk-moottoripyörätakeja sekä avolavapakettiautoista muunnettuja lavatakseja ("songthaew"), joiden lavalla istutaan kahdessa penkkirivissä.
- Joilla ja kanaaleilla liikutaan pitkäperäisillä veneillä. Saarille kuljetaan 8-10 metriä pitkillä sisäkoneella varustetuilla puuveneillä. Matkailijoita varten on myös kalliimpia kantosiipialuksia.

Kulkuvälineitä

Ruoka

Tuliset thaipippurit ovat olennainen osa thaikeittiötä. Pieniä punaisia tai vihreitä chilejä kutsutaan hiirenpapana-chileiksi

Ruokailu on Thaimaassa osa sosiaalista kanssakäymistä. Monimuotoisen thaikeittiön perusta on thairiisi, jota höyretetään tulisilla curreilla (kaeng), kasviksilla ja kalalla tai äyriäisillä.

- Ruokailuvälineinä käytetään lusikkaa ja haarukkaa, joista ensimmäistä käytetään pääasiallisesti. Etniset thait syövät puikoilla lähinnä vain nuudeleita

- **Riisi** (*Oryza sativa*) on yksivuotinen 1–1,8 metriä korkea heinäkasvi. Riisi on tärkeä ravintokasvi etenkin Aasiassa, jossa kasvaa 90 % koko maailman riisistä. Arvioiden mukaan puolelle maailman ihmisistä riisi on pääasiallinen ravinnon lähde.
- Riisin kasvattaminen on työlästä, mutta kunhan vettä on saatavilla tarpeeksi, niin se kasvaa hyvin melkein missä tahansa, jopa vuorten rinteillä.
- Riisi on Aasian lämpimistä osista kotoisin oleva noin metrin korkuinen tuuhearönsyinen heinäkasvi. Kukassa on kuusi hedettä.
- Riisi on maapallon tärkeimpiä viljalajeja. Sitä viljellään melkein kaikissa lämpimissä maissa

Kuvia riisipelloilta

Tervehdys

- Thaimaassa tervehditään kättelyn sijasta wai-tervehdyksellä.
- Siinä avokämmenet liitetään vastakkain ja käsien sijainti kertoo, mikä on tervehtijän ja tervehdittävän sosiaalisen aseman tai ikäero. Mitä ylempiarvoisempi tervehdittävä on, sitä lähemmäksi leukaa kädet asetetaan.
- Arvostetuimmat henkilöt ovat buddhalaiset munkit, jolloin kädet nostetaan otsan korkeudelle - myös kuninkaalliset tervehtivät munkkeja näin.
- Buddhan kuvia tai patsaita tervehdittäessä wai tehdään polvillaan, kädet kohotetaan vähintään otsan tasolle, kumarrutaan syvään eteenpäin ja kämmenet painetaan lattiaan. Tämä toistetaan kolme kertaa.
- Tervehtimisen lisäksi wailla voidaan myös osoittaa kiitosta tai pahoittelua.

Tervehdys

Thai-kongi

Thai-gongea soitetään joko kapulalla tai kädellä gongin keskellä olevaan kohoumaan

www.kulttuurisock.com - 63181708

Thaimaan kuningashymni
Phleng Sanrasoen Phra Barami
soitetaan radiossa ja televisiossa päivittäin klo 8.00 aamulla ja 18.00 illalla

Thaankieliset sanat'

ข้าวงพุทธเจ้า
เอามโนและศรัทธา
นบพระภูมิบาล บุญญะติเรก
เอกบรมจักริน
พระสยามินทร์
พระยศยิ่งยง
เย็นศิระเพราะพระบริบาล
ผลพระคุณ ฐ รักษา
ปวงประชาเป็นสุขสานต์
ขอเป็นดาด
ฐ ประสงค์ดี
จงสถิตย์
ตั้งหวังพรทุกัย
ดุจะถวายชัย ชโย!

Translitteraatio

Khaa Worra Phuttha Jao
Ao Manoo Lae Sira Kran
Nop Phra Phuummi Baan Bun Ya Di Rek
Ek Boromma Jak-rin
Phra Sayaa Min
Phra Yotsa Ying Yong
Yen Sira Phror Phra Boribaaan
Phon Phra-khun Tha Raksaa
Puang Prachaa Pen Suk Saan
Khor Bandaan
Tha Prasong Dai
Jong Sarit
Dang Wang Wora Haruethai
Dut Ja Thawai Chai Chayoo!

Kuningashymni suomennos

- Minä, Hänen Majesteettinsa palvelija, lasken sydämeni ja pääni hänen jalkojensa juureen kunnioittaakseni häntä ja siunatakseni häntä, maamme suojelijaa, Chakri-dynastian suurta, Siamin kansan johtajaa, arvossa korkeinta, joka suojeli ja ohjasi minua. Koko kansa on onnellinen ja elää rauhassa. Rukoilemme, että sen, mitä toivotkaan, kohtalo antaisi sinulle, niin kuin sydämessäsi halajat, että se toisi sinulle hyvää. Tervehdimme sinua.

Rakennukset

- Perinteisiin kuvataiteisiin kuuluvat buddhalaisiin temppelihin tehdyt puu- ja kiviveistokset, maalaukset ja pronssipatsaat.
- Aiemmin myös asuinrakennukset tehtiin yksinomaan puusta
- Perinteinen thaitalo nostettiin tulvimisen vuoksi pylväiden varaan. Samalla pylväiden alle syntyi suojaista tila, joka toimii kodinhoitohuoneena ja kuumien öiden makuupaikkanakin.

Thaimaalaisia rakennuksia

Kansallinen rakennustaide: "Sala Thai" (eli Thai-paviljonki)

Thai-paviljonki eli "Sala Thai" on hyvä esimerkki perinteisestä thaimaalaisesta arkkitehtuurista. "Sala-Thai" edustaa tyylipuhdasta kauneutta, joka eroaa muiden maiden rakennustaiteesta ja jonka ulkomaalaiset heti tunnustavat thaimaalaiseksi

- **Kansalliskukka: “Ratchaphruek” (eli ”kultainen suihku”)**

Ratchaphruek on valittu kansalliskukaksi, koska thaimaalaiset tuntevat sen hyvin ja se kasvaa Thaimaan kaikissa osissa. Sen ryppäinä kasvavat kauniit kukat kukkivat kesällä. Kukat ovat väriltään loistavan keltaisia. Sillä seikalla, että keltainen on buddhalaisuuden ja Hänen Majesteettinsa Kuningas Bhumipolin syntymäpäivän maanantain väri, on luonnollisesti suuri merkitys.

Kansalliseläin: “Chang Thai” (eli thaimaalainen norsu)

Thai-efantti on valittu kansalliseläimeksi, koska sillä on läheinen yhteys Thaimaan historiaan ja tapoihin. Norsu on pitkäikäinen ja sillä on ollut kiinteä yhteys thaimaalaisten elinkeinoihin ja ihmisten sekä tavaroiden kuljettamiseen niin sodan kuin rauhan aikoina. Erityisen kunnioituksen kohde on ”valkoinen efantti”, joka liittyy erottamattomasti Thaimaan kuninkaaseen. Valkoinen efantti on kuvattuna Thaimaan (Siamin) vanhassa lipussa.

Thaimaan perimätiedossa on lukematon määrä esimerkkejä, joissa elefantilla on ollut tärkeä osa kuningaskunnan kohtaloissa. Kaikkein tärkein osa on ollut valkoisella elefantilla. Harvinaisuutensa vuoksi sitä on pidetty ja edelleen pidetään vain kuninkaille kuuluvana. Sitä käytetäänkin vain kuninkaallisissa seremonioissa.

Ikivanhan thaimaalaisen kuninkaallisen tradition mukaan valkoinen elefantti on erityisen tärkeä ja jalo eläin, joka kuvastaa omistajansa eli kuninkaan kunniaa ja loistoa. Thaimaalaiset tuntevat valkoisen elefantin nimellä Chang Samkhan. Se on sopiva lahja vain kuninkaalle, joka sellaisen saatuaan - niin uskotaan - tuo valkoisen elefantin avulla valtakuntaansa onnea ja hyvinvointia.

URHEILU

- Thaimaan kansallisurheilulaji on kamppailulajeihin kuuluva muay thai eli thainyrkkeily. Se on muinaisesta thaimaalaisesta sotataidosta kehittynyt kamppailulaji, jossa yhdistyvät lyönnit, potkut ja pystypaini.

Urheilusta lisää

- Thaimaassa hyvin yleinen ajanviette on lentopalloa muistuttava takraw, jota pelataan jaloilla, ja ruumiin ulokkeilla, mutta ei käsillä.
- Olympialaisissa thaimaalaiset urheilijat ovat menestyneet parhaiten nyrkkeilyssä ja painonnostossa.

Lähteet

- <http://fi.wikipedia.org/wiki/Thaimaa>. Viitattu. 30.1.2015

RANSKA

Leikkejä: (ulko-, sisä ja perinneleikkejä)

- **Poisson d'Ávril, huhtikuun kalapäivä (aprillipäivä)**

Lapset yrittävät salaa kiinnittää aikuisen selkään piirretyn kalan. sen jälkeen lapset kyselevät aikuisilta, että ovatko he nähneet kalaa. aikuisten on pysyttävä valppaina. (Kotka 2007, 58)

- **Muotinäytös**

Pariisi on muotipääkaupunki. Järjestä lasten kanssa muotinäytös ja puhukaa vaikka kierrätyksessä ja muodista ennen ja nyt.

- **Käytöstavat**

Ranskalaiset ovat elegantteja ja kohteliaita. Opetelkaa käytöstapoja.

- **Koira ja luut**

Lukekaa Sirkku Pörstin satu Nesserin perheestä ja Ben –koirasta. Leikkikää leikkiä, jossa leikkijät jaetaan kahteen yhtä suureen ryhmään ja piirrä joukkueille omat pesät. Piirrä pesien keskelle alue, johon tiputtelette kiviä tai pyykkipoikia neljä kertaa leikkijöiden lukumäärä. Joukkueet menevät omiin pesiin. Alkumerkin jälkeen koirat juoksevat nelinkontin noutamaan yhden ”luun” eli kiven tms. kerrallaan pesäänsä niin kauan kun luuta riittää. Leikin päätyttyä lasketaan ”luut”. (Kilpi & Lehtonen-Inkinen 1977, 113)

- **Seikkailu merirosvolaivalla aarressaarelle**

Ranskalla on paljon meripinta-alaa ja meren rantaa. Voitte leikkiä merirosvoa. Ohjaaja toimii laivan kapteenina ja antaa leikkijöille aarrekartat. Leikkijät etsivät aarretta kuvitellulta mereltä. Ohjaaja voi tehdä ikätasoon nähden helpomman tai vaikeamman kartan. Esikoululaiset voivat leikkiä leikkiä tutussa metsässä rajatulla alueella. Leikkiä ennen voi askarrella merirosvon silmälaput.

Musiikki: (laulut, laululeikit ja musiikin kuuntelu ja soittimet)

- **Ranskan kansallislaulusto.**
- Ranskassa on poikkeuksellisen rikas kansanlaulusto ja vaeltavia pelimanneja. keskiajalla ritarilaulajat esiintyivät trubaduureina ja truveereina. Heidän laulunsa on vanhimpia eurooppalaisia maallisia lauluja. (Eerola & Ruokonen 1995, 28)

- **Tunnettuja ranskalaisia säveltäjiä ovat Georges Bizet** Carmen oopperalla **ja Camille Saint-Saëns** eläintenkarnevaali orkesteriteos.
- Kuunnelkaa **Eläintenkarnevaaliteos** ja selvittäkää mitä eläimiä tunistatte.
- **Ben-koira Ranskanmaan laulu. säv ja sov. Jukka salminen** ((Kilpi & Lehtonen-Inkinen 1977 ,119)
- **Pariisi laulu.** Ranskalainen kansantanssi. (Eerola & Ruokonen 1995, 29)

Kirjallisuus: (sadut, runot, kuvakirjat, kirjallisuusvinkit)

Wikitravel i.a. Ranska. Viitattu 10.8.2016

Wikipedia i.a. Ranska. Viitattu 3.8.2016

Kotka, Riikka 2007. Kaiken maailman juhlat. Juhlia, leikkejä ja askarteluja lapsille. Tallinna Raamatutrukikoja OU. Kustannus Oy Pieni Karhu.

Kilpi, Pirkko ja Lehtonen-Inkinen, Pirjo 1977. Maailman paras. kirja lapsi- ja varhaisnuorisotyön ohjaajille. Suomen Lähetysseura. Helsinki.

Eerola, Kaija ja Ruokonen Inkeri 1995. Musiikkimatka saman taivaan alla. Pieksämäki Raamatutalo. Lasten Keskus.

Kädentyöt: (askartelu, maalaus, väritys, käsityö)

- **Fete des Meres, Ranskan äitienpäivä (toukokuun viimeinen sunnuntai)**

Äidille voi askarrella äitienpäiväkortin ja lahjan. Lahjaksi tai kortiksi voi valmistaa kunniamerkin. Tarvikkeeksi voit varata kartonkia, kreppipaperia tai silkkipaperia, liimaa ja kyniä. (Kotka 2007, 63)

- **Ranskan lippu**

Askarrelkaa Ranskan lippu valkoisesta papereista tai kartongista, jakakaa suorakaiteen muotoinen paperi vaakasuorassa kolmeen osaan ja värittäkää lohko vasemmalle sinisellä ja oikealle punaisella värillä.

- **Maalausta eri aiheista tai sovitusta aiheesta**

Lapset voivat leikkiä taiteilijaa, jotka valmistavat yhteisen tai oman taulun näyttelyä varten esimerkiksi vanhempainiltaa varten.

- Ranskalaiset uskovat, että **joulupukki eli Saint Nicolas** asuu taivaassa. Ranskalaisten joulupukki heittää lahjat savupiipusta lasten kenkiin. Katolisissa maissa lapset saavat lahjoja joulunpäivänä. Pyhä Nikolaus jakaa lahjat punaiseen viittaan pukeutuneena. hänen mukanaan ovat enkelit ja tähtipojat laulavat. Kiltit lapset saavat vain lahjoja katolisen perinteen mukaan. (Kotka 2007, 111)

Askarrelkaa kenkä tai sukka, johon voi joulupukki heittää lahjat.

- **Ranskalainen keittiö**

Lasten kanssa keskustelkaa ranskalaisen keittiön erikoisuuksista (juustot, liharuoat, hanhenmaksapasteija ja etanat) ja voitte valmistaa aterian vaikka johonkin juhlahetkeen.

- **Merirosvon silmälappu**

Tarvikkeet: ohutta pahvia, huopaa ja kuminauhaa, reiittäjä, sakset, neulaa ja lankaa. Leikkaa kaksi noin silmän kokoista pahvipalaa ja tee reiät. leikkaa huovasta pahvipalojen kokoiset palat saumavaroineen. Ommelkaa huopapalat. (Kilpi & Lehtonen-Inkinen 1977, 115)

RANSKA

RANSKAN TASAVALLA ELI RANSKA ON VALTIO LÄNSI-EUROOPASSA. RANSKAN PINTA-ALA ON 643 801 NELIÖKILOMETRIÄ, JA SEN VÄKILUKU ON NOIN 66,5 MILJOONAA.

VAAKUNAA KORVAAVA TUNNUS, JOTA
KÄYTTÄÄ MM. POLIISI, KOULUT JA
VIRASTOT

KOULUTUS

- KOULUNKÄYNTI ON MAKSUTONTA 2 VUOTIAASTA ALKAEN JA OPPIVELVOLLISUUS ON 6-16 – VUOTIAILLE.

RANSKAN KAUPUNKINÄKYMÄÄ PARIISISTA

EIFFEL-TORNI EI EIFFELIN TORNI ON RANSKAN PÄÄKAUPUNGISSA PARIISISSA
SIJAITSEVA TORNI. RAKENTAJANSA GUSTAVEIFFELIN MUKAAN NIMETTY TORNI ON
PARIISIN KAUPUNGIN SYMBOLI, EUROOPAN KUULUISIMPIA NÄHTÄVYYKSIÄ JA KOKO
RANSKAN SUOSITUIN MATKAILUKOHDE.
AVATTU :31. MAALISKUUTA 1889
KORKEUS: 301 M

EIFFEL- TORNI YÖLLÄ

VERSAILLESIN PALATSI (RANSKA, LE CHÂTEAU DE VERSAILLES)

SE RAKENNETTIIN ALLIN PERIN KUNINGAS LUKKIO XIEN METSÄSTYSINNOKSI. ENSIMMÄISET RAKENNUKSET PYSTYTETTIIN VUONNA 1624. VERSAILLESIN PALATSI ON YKSI EUROOPAN SUURIMMISTA JA SITÄ VOIDAAN PITÄÄ YHTENÄ EUROOPAN HENKIMÄISTÄ. SE TOIMI VUODESTA 1682 ALKAEN AINA VUODEN 1789 VALLANKUMOUKSEEN ASTI RUNSAAT SATA VUOTTA RANSKAN KUNINKAIDEN JA HEIDEN ASUNTONA. TUOLLOIN PALATSIIN ALUEELLA ASUI USEITA TUHANSIA IHMISIÄ JA SITÄ MUODOSTUI RANSKAN KULTTUURIN JA POLITIIKAN KESKUS.

PALATSIIN VIEREEN RAKENNETTIIN HÄYTTÄVÄ PUISTO, JOKA ON EDelleen Olemassa. SEN SUURKUKAIVOIHIN JA KEINOTEKOISEN PUUTOUKSEN SAATIIN VESI VEDENHÖSTOLAITOKSESTA. TIEDetään, että vesilaitteisiin tarvittiin pähtyttiin yhteensä noin kaksi miljoonaa litraa vettä. Myös puiston muut laitteet ja taideteokset olivat kalliita.

VERSAILLESIN PUISTO

RANSKAN ALPIT
BOULEVARD OF BEATRIS, VALLEE
BLANCHE

SUURIN OSA MANNER-RANSKASTA ON
ALANKOJA JA JOKIMAISEMAA.

RANSKASSA ON LAUHKEA
ILMASTO

○ RANSKAN KANSALLISKUKKA ON LILJA

ELÄIMIÄ

- MAALLA ELÄÄ MM. VILLISIKOJA, SAKSANHIRVIÄ, METSÄKAURIITA, SUSIA, KETTUJA, KARHUJA JA VUORIKAURIITA, MERESSÄ MM. DELFIINEITÄ JA PALJON ERILAISIA LINTUJA, MM KORPPIKOTKIA

KULTTUURI RANSKASSA

- RUNO-, ROMAANI JA NÄYTELMÄKIRJALLISUUTTA; MM. MOLIÉRE, SARTRE JA CAMUS
- RANSKAN TIEDEAKATEMIA KUULUISIN AKATEMIA, NOBEL-PALKITTUJA 49
- TAIDEMUSIIKIN SÄVELTÄJIÄ , MM. CAMILLE SAINT-SAENS, DEBUSSY
- KUVATAITEILIIJOITA, MM. PABLO PICASSO, CLAUDE MONET
- MAAILMAN ENSIMMÄINEN JULKINEN ELOKUVAESITYS PARIISISSA 1895 LUMIÉREN ELOKUVIA
- CANNESIN ELOKUVAJUHLAT 1940 –LUVULTA SAAKKA.

KEITTIÖKULTTUURI

- TUNNETAAN MONIPUOLISESTA JA LAADUKKAASTA VALIKOIMASTA
- SYÖMINEN, JUOMINEN OVAT RANSKASSA TÄRKEÄ OSA KANSALLISTA KULTTUURIA
- TUNNETAAN ERITYISESTI JUUSTOISTA, VIINEISTÄ JA PATONGISTA TAI VOISARVISTA, JOTA SYÖDÄÄN JOKAISELLA ATERIALLA.
- ATERIA KOOSTUU ALKUPALASTA (KEITTO TAI PATEE), PÄÄRUOASTA, JUUSTOSTA JA JÄLKIRUOASTA.
- TUNNETTUJA RUOKALAJEJA/AINEITA OVAT: TRYFFELI, PATEE, OHUKAISRUOKA, NOUGAT JA OMENA

RUOKIA

LIIKENNE

- RANSKASSA ON 475 LENTOKENTTÄÄ, RAUTATIETÄ ON NOIN 30000 KM, MAANTIETÄ MELKEIN MILJOONA KM, NOPEIMPIA JUNIA KUTSUTAAN NIMELLÄ TGV (YLI 320 KM/H)

RANSKAN TEOLLISUUTTA: AIRBUS LENTOKONETEHDAS

RENAULT, PEUGEOT JA CITROEN

VIRO

Leikkejä: (ulko-, sisä ja perinneleikkejä)

- **Virolainen juhannus Jaanipäev 24.6.**

Jaanipäev on tärkeä päivä virolaisessa kulttuurissa ja sitä vietetään 24.6. Silloin saunotaan ja sytytetään juhannuskokko. Virolaisilla on juhannusperinne, milloin he hyppivät tulen yli. sen uskottiin tuovan onnea ja vaurautta. perinteen mukaan, myös metsästä etsittiin sananjalankukkaa, jonka uskottiin tuovan taikavoimia. Juhannuksen lisäksi virolaiset viettävät vapaussodan voittonpäivää. Se muistuttaa, että juhannusta saa viettää jälleen ja juhannuskokot kuvaavat unelmaa itsenäisyyden saavuttamisesta. Nykyisin juhlaa vietetään koko maassa **tanssien, köyttä vetäen ja kättä vääntäen.** (Kotka 2007, 73)

Musiikki: (laulut, laululeikit ja musiikin kuuntelu ja soittimet)

- **Viron eli eestin kansanmusiikkiperinne.**

Tallinnan laululavalla järjestetään laulujuhlat, johon kokoontuu useita kymmeniä tuhansia ihmisiä laulamaan. Ainutlaatuinen tapahtuma kertoo pienen kansan lauluharrastuksesta. tapahtuma on kansainvälinen. Virolainen kansanmusiikkiperinne on samantapainen kuin suomalainen kansanmusiikki. virolaiset uudemmat laulut ovat vain rytmisesti ja melodisesti vilkkaimpia ja melodisempia kuin suomessa. Soittimena ovat kannel, erilaiset pillit, sarvet ja munniharppu. (Eerola & Ruokonen 1995, 14)

- **Maan päällä paikka yksi on, äidin sydän.** Virolainen kansansävelmä. (Eerola & Ruokonen 1995, 15)
- **Sõmeralt Sõrmikulle.** Virolainen kansansävelmä. (Eerola & Ruokonen 1995, 16)
- **Kas metsämökin ikkuna**

Kirjallisuus: (sadut, runot, kuvakirjat, kirjallisuusvinkit)

- Kotka, Riikka 2007. Kaiken maailman juhlat. Juhlia, leikkejä ja askarteluja lapsille. Kustannus Oy Pieni Karhu. Tallinna Raamatutrukikoja OU.
- Eerola, Kaija ja Ruokonen Inkeri 1995. Musiikkimatka saman taivaan alla. Lasten keskus. Raamattutalo. Pieksämäki

Kädentyöt: (askartelu, maalaus, väritys, käsityö)

- **Juhannuksen taikayrtit** (Kotka 2007, 74)

Afroditen ruusuöljy: Poimi ruukkuun tuoreita punaisia ruusun terälehtiä ja kaada ruukkuun ruokaöljyä, niin paljon, että lehdet peittyvät. sulje ruukku ja vie viileään paikkaan 2 viikoksi. Sekoita seosta välillä. Tuoksu on valmista silloin, kun ruusun terälehdissä ei ole enää väriä. Siivilöi ja pullota öljy. Voit koristella pullon. Lahja on mitä parhain esim. äidille.

Metsän haltijan laastari: Siankärsämö on toiminut ennen vanhaan laastarina. Kerää siankärsämö juhannusaamuna ennen auringonnousua ja tuo se hiljaisuudessa, sanomatta sanaakaan, kotiin, niin voit matkalla nähdä tulevan puolisosi.

Noitarohto: Poimi liperin eli lipstikan lehtiä ja siementä. Lipstikka on lääke- ja maustekasvi. Liperistä keitetty liemi antaa voimaa mahataudista toipuvalla sekä kylmettymisen helpottamiseksi. Siementen pureskelu helpottaa ilmavaivoja. Liperi vähentää myös yskänärsytystä sekä parantaa ruokahalua. Liperin vahvan tuoksun uskottiin karkottavan ennen vanhaan noidat, luteet, käärmeet ja rotat, siksi lipstikkaa istutettiin ennen talojen ympärille ja juomaa käytettiin myös lemmenjuomana.

Lasten kanssa voi valmistaa erilaisia rohtoja ja keskustella erilaisista uskomuksista.